

SLOVENSKI

Poročevalec

DRUGA IZDAJA

Izdaja in tiska časopisno-založniško podjetje Slov. poročevalec...

Karte so zdaj odprte

OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA

ZENEVA, 4. nov. (Po telefonu). Zunanji ministri Francije, Sovjetske zveze, Velike Britanije in ZDA bodo danes v Zenevi sedeli za konferenčno mizo v marmorni dvorani...

Na konferenčno mizo štirih ministrov je bilo doslej o prvi točki dnevnega reda položenih nekaj dokumentov: zahodni memorandum o vprašanju evropske varnosti in združenju Nemčije, dva sovjetska predloga o evropski varnosti in en predlog o rešitvi nemškega vprašanja oziroma o poti za doseg nemškega zedinjenja.

Zahodni ministri želijo seveda, da bi kot podlaga za nadaljnje razprave o prvi točki dnevnega reda služil njihov memorandum. Molotov pa s svoje strani meni, da zasluži njegov predlog najresnejšo pozornost konference. Mnenja so torej različna, vendar pa jih zunanji ministri na svojih sejah izražajo na skoraj bi rekli, ljubeznivi način. Včasih se sicer v njihovih razgovorih zaslišijo toni, ki neprijetno spominjajo na predzvezne čase, vendar pa se v glavnem lahko reče, da poteka konferenca v korektnem delovnem ozračju.

KAJ JE BIL PREJE — KOKOS ALI JAJCE?

Pravijo, da je angleški zunanji minister Macmillan na eni izmed dosedanjih sej izjavil, da ga razprava o vprašanju, kaj je bolj važno — evropska varnost ali združenje Nemčije — spominja na znano uganiko o tem, kaj je bilo prej — ali kokos ali jajce. Elegantni angleški diplomat, ki sedaj zavzema nekdanji položaj še bolj elegantnega sira Anthonyja Edena, je s to pripombo napravil sicer posebej primerljivo, ki pa seveda ni mogla premostiti razlik v stališčih glede vprašanja, kaj je bistvenega pomena za izboljšanje položaja v Evropi, s tem pa tudi v svetu sploh.

Na Macmillanovo uganiko so pravilno odgovorili že predsedniki vlad štirih držav na ženevski konferenci v juliju: to je ena in ista stvar, brez enega ne more biti drugega — brez evropske varnosti ne more biti zedinjenja Nemčije. Toda vse kaže, da je pot od tega spoznanja pa do njegove uresničitve precej dolga.

Ko sem se te dni razgovarjal z nekimi zahodnimi kolegi, se je tukajšnji dopisnik »United Pressa« pritožil, čes da na tej konferenci igra prvo violino Molotov, ki da je večji in mnogo bolj izkušen mojster glede diplomatske polemike kot pa njegovi zahodni partnerji. Nočem ocenjevati te izjave, navajam pa jo zaradi tega, ker je v tukajšnjih zahodnih novinarskih krogih precej razširjeno mnenje, da je ruska delegacija — začudo — bolj elastična od zahodne delegacije. In res je, da dosedanjih Molotovljevih dokazov v podkrepitev njegovih predlogov o aktu evropske varnosti in zedinjenju Nemčije ne gre zametavati.

Zedinjena Nemčija — pravi sovjetski predstavnik — je res zelo važno vprašanje. Toda do nje lahko pride šele, ko bodo evropski narodi prepričani o svoji varnosti, torej tedaj, ko bo stopil v veljavo pakt o evropski varnosti. Razdeljena Nemčija ni vzrok, temveč posledica medsebojnega nezaupanja med državami.

važnih vprašanjih. Za razliko od sovjetske delegacije pa zahodni ministri kot pogoj za podpis tega pakta postavljajo istočasno zedinjenje Nemčije ter o njenem postopnem zedinjenju oziroma o nadaljnjem obstoju dveh Nemčij, od katerih vzhodno Nemčijo ignorirajo, nočejo sploh nič slišati. — Popustite — pravijo zahodni ministri Molotovu — v vaših stališčih glede zedinjenja Nemčije, za protiusluhu pa bomo mi popustili v naših stališčih glede raznih vprašanj evropske varnosti.

NA RAZPOTJU

Zadnje dni zunanji ministri glede prve točke dnevnega reda svoje konference korakajo na mestu. Očitno so prišli do točke, pred katero so se ustavili, ne vedoč, kaj naj store dalje. Svetovnemu mnenju pa to korakanje na mestu ni všeč in širje ministri nedvomno razmišljajo, kam bodo krenili. Nič ne pričakuje, da bo njihov nadaljnji pohod podoben pospešenemu koraku na vojaških manevrih, toda tudi s tem, da bo zadonelo povelje: »Na mestu mirno!« tu v Zenevi nihče ne računa.

Mislim, da ni mesta za pesimizem glede nadaljnje poteka konference. Rekli smo že, da se zedinjena Nemčija ne pričakuje od sedanjega zasedanja štirih ministrov, s čimer pa ni rečeno tudi to, da je nemogoče sedaj doseči precejšnjega zbliznanja stališč, n. pr. o vprašanju evropske varnosti. Zahodno insistiranje na tem, da je napredek glede tega vprašanja neolčljivo zvezan z vprašanjem takojšnjega zedinjenja Nemčije, se tukajšnjim opazovalcem ne zdi posebno modro. Svetovna politika ni kartanje, kjer gre lahko »za vse ali pa za nič«. Vsak napredek v medsebojnem zbliznavanju stališč je zaželen in zares ne gre pričakovati bliskovite rešitve raznih vprašanj, ki so v povojnih letih zaradi med-

narodne napetosti postajala vedno bolj zapletena.

Molotov je včeraj izjavil, da ve, da njegov predlog o formiranju vsenemškega sveta, ki bi koordiniral prizadevanja obeh Nemčij za medsebojno zbliznavanje in s pomočjo katerega bi potem postopno prišlo do njunega združenja, ni popoln in da bi se lahko zboljšal. Dulles in Pinay sta ta predlog zavrnila, toda Macmillan je s tem, da je nanj naslovil razne kritične pripombe, vseeno v imenu Zahoda pustil vrata vsaj malo priprta in s tem nakazal, da bi zahodni ministri pod določenimi pogoji morda vseeno o njem razpravljali.

V krogih sovjetske delegacije trdijo, da Molotov nima nobenih novih predlogov o nemškem vprašanju. V krogih zahodne delegacije pa šušljajo, da bodo zahodni ministri, ki so bili doslej precej »leseni«, morda te dni povedali kaj novega. Govorje, da bodo zahodni ministri baje ponudili Molotovu, da takoj podpisuje njegov predlog o aktu evropske varnosti, toda ta pakt bo začel veljati šele, ko bosta Nemčiji združeni.

Milan Pogačnik

Pred sestankom na Brionih

Koper, 4. nov. Državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popovič s soprogo in sekretar predsednika republike dr. Jože Vilfan so se danes na poti na Brione za kratek čas ustavili v Kopru. Po obedu so nadaljevali pot na Brione, kjer bo Koča Popovič prisostvoval razgovoru predsednika republike Tita z zunanjim ministrom ZDA Johnom Fosterjem Dullesom.

Seja izvršnega sveta LRS

Včeraj je bila pod predsedstvom tov. Borisa Kraigherja seja izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS.

Isrvalni svet je obravnaval in sprejel odlok o spremembah in dopolnitvah družbenega plana Ljudske republike Slovenije za leto 1955 ter odločbo o spremembi in dopolnitvi odločbe o razglasitvi Revizijskega zavoda LRS za finančno samostojen zavod.

Isrvalni svet je dal tudi soglasje k uporabi sproščenih 12% blokiranega sredstev iz prebitkov poslovanja Zavoda za socialno zavarovanje LRS v letu 1954.

OBISKI BURMANSKEGA PREMIERA

Moskva, 4. nov. (TASS) — Po 14-dnevem bivanju v Sovjetski zvezi je predsednik burmanske vlade U Nu danes s svojim spremstvom odpotoval v Helsinkij.

Od visokih burmanskih gostov so se poslovili predsednik sovjetske vlade maršal Bulganin in drugi visoki uradniki.

Burmanski premier U Nu, minister Kaganovič, Malenkov, Mikojan, Peruhin, Saburov, Aristov, Pospelov in Seppilov, zastopniki sovjetskega in...

tujega tiska in druge osebnosti ter diplomatski predstavniki, akreditirani v Moskvi. Predsednik ministrskega sveta maršal Bulganin je priredil sinoči v Kremlju slavnostni sprejem burmanskemu predsedniku na čast. Sprejema, ki je minil v prisrčnem in prijateljskem ozračju, so se udeležili ugledni sovjetski voditelji, člani spremitve burmanskega predsednika in veleposlaniki Burme v Sovjetski zvezi, LR Kitajski in Veliki Britaniji.

Helsinkij, 4. nov. (AP). Predsednik U Nu je danes opoizno prispel v Helsinkij. Na Finskem bo U Nu ostal dva dneva in se bo med tem časom sešel s predsednikom Finske Paasikiviem, predsednikom vlade Kekkonenom in drugimi uglednimi finskimi osebnostmi.

Sovjetski obisk

Moskva, 4. nov. (AFP). Iz indijskih krogov se je zvedelo, da bosta predsednik sovjetske vlade maršal Bulganin in prvi sekretar CK KP Sovjetske zveze Nikita Hruščev 20. novembra z letalom odpotovala v Afganistan, Indijo in Burmo. V Kabul bosta ostala 4-5 dni, nato pa bosta odpotovala v New Delhi in Rangun. Skupno bosta na poti 18 dni.

ZASEDANJE GENERALNE SKUPŠČINE OZN

V senci atomskega orožja

Velika zaskrbljenost zaradi dogodkov na izraelsko-egiptovski meji — Poročilo posebne komisije za vojne ujetnike — Predlog za ustanovitev posebnega sklada za podpiranje gospodarsko zoostalih držav

NEW YORK, 4. nov. (Tanjug). Politični odbor Generalne skupščine OZN razpravlja o vplivu atomskega izžarevanja na organizme in upajo, da bo v kratkem sprejel rešitev, kateri ne bo nasprotovala nobe na država članica. V senci atomskega orožja, je dejal delegat Švedske, je odbor pristiljen ukrepati soglasno. Odbor se mora izjaviti o resoluciji zahodnih držav, ki predlaga ustanovitev odbora strokovnjakov, žigar naloga bi bila zbrati vse razpoložljive podatke o posledicah atomskega žarčenja.

Posebni politični odbor ob danes končal debato o azijsko-afriškem predlogu resolucije o plemenskem razlikovanju v Južnoafriški uniji.

Zastopniki treh zahodnih sil se bodo danes vnovič sešli z generalnim tajnikom OZN Dagom Hammarskjöldom in nadaljevali posvetovanja v zvezi s položajem na izraelsko-egiptovski meji. Generalni sekretar OZN je obvestil sinoči ameriškega, britanskega in francoskega predstavnika v Varnostnem svetu o vsebini sporočila, ki ga namerava poslati Egiptu in Izraelu. V sporočilu opozarja Egipt in Izrael, naj se držita sklepov Varnostnega sveta glede premirja na izraelsko-egiptovski meji. Ti sklepi vsebujejo med drugim prosto gibanje za opazovalce Združenih narodov. Ker je Izrael med zadnjimi izrazil pri El Audži prepričanje opazovalcem OZN svobodno gibanje, se je Hammarskjöld odločil ob osebnih odgovornosti poslati protest izraelski vladi.

Posebna komisija OZN za vojne ujetnike je podala danes letno poročilo generalnemu sekretarju OZN. Komisija ugotavlja, da je sedaj v teku repatriacija kakih 9000 nemških ujetnikov iz Sovjetske zveze. Ni pa mogla dovolj zanesljivo ugotoviti položaja kakih 90.000 ujetnikov, tudi Nemcev, za katere je razvidno iz raznih okoliščin, da so še v Sovjetski zvezi. Od japonskih državljanov je bilo do marca 1955 repatriiranih okrog 30.000 iz LR Kitajske in 1230 iz Sovjetske zveze. Japonska vlada meni, da je v ujetništvu umrlo 260.000 ujetnikov in da je v ZSSR in azijskih državah še 50.000 nerepatriiranih japonskih državljanov.

Pakistanska delegacija v OZN je sporočila, da bo podprla ustanovitev posebnega sklada Združenih narodov za gospodarski razvoj, ker sedanji programi za pomoč nezadostno razvitim državam ne zadoščajo za industrijski razvoj teh držav. Izrazil pa je mnenje, da bi moral ta sklad v začetku imeti na razpolago določeno vsoto, če naj bo njegovo delovanje učinkovito.

Mehiški delegat je predlagal sinoči v skrbniškem odboru OZN ustanovitev posebne komisije, ki bo nadzirala južnoafriško upravo nad ozemljem jugozahodne Afrike. Člani komisije naj bi postali zastopniki ZDA, Francije, Britanije, Južne Afrike in še štiri države, ki niso skrbnice nad nobenim ozemljem.

Vzporedno s splošno debato v ekonomsko-financijskem odboru o ustanovitvi posebnega sklada OZN za gospodarski razvoj držav pripravljajo delegacije nezadostno razvitih držav skupno resolucijo. Računajo, da bo predložilo skupno resolucijo nad 20 delegacij. V splošni debati je govoril tudi egiptovski delegat, ki je dejal, da ni mogoče odobravati, da se svet deli na dve skupini na skumno, ki zastopa tretjino človeštva in ima 85% vsega svetovnega dohodka, in skupino, ki zastopa dve tretjini, ima pa samo 15% tega dohodka. Ustanovitev takega sklada je zatorej neodložljiva potreba.

Na zemunskem letališču so se od delegacije poslovili predsednik centralnega sveta ZSJ Djuro Salaj, podpredsednik Dragi Stamenkovič in drugi sindikalni funkcionarji iz Beograda. Navzoč je bil tudi veleposlanik ZSSR v Beogradu N. Firjubin s člani veleposlaništva.

VLASINSKE ELEKTRARNE BODO PRIČELE OBRATOVATI

Danes bodo svečano spustili v pogon hidroelektrarne Vrla I. in Vrla II. — prvi dve od štirih elektrarn vlasinskega hidrosistema. Po osmih letih gradnje bosta tako obe novi hidroelektrarni s skupno močjo 22 megavatov vključeni v elektrogospodarski sistem Srbije. S prvimi deli pri izgradnji vlasinskega sistema so pričeli leta 1946 z zgraditvijo zemeljske pregrade, doje 250 in visoke 32 m. V njej je vgrajenih 320.000 kubičnih metrov zemlje in se torej uvršča med največje tovrstne objekte v Evropi. S to pregrado so ustvarili akumulacijski bazen, ki s svojimi 165 milijoni kubičnih metrov vode predstavlja največje jezero v Srbiji. Jezero je petkrat večje od Paličkega jezera ter deseterkrat večje od Blejskega jezera. Vode iz umetnega jezera, v katero so se, seljane mnoge manjše rečice, pa tudi reka Vlasina bodo pogonjale 10 agregatov vlasinskega sistema hidroelektrarn, ki bodo proizvajale letno okrog 150 milijonov kilovatsnih ur električne energije, toliko, kot so v pre-

teklem letu potrošila gospodinjstva v Srbiji. BiH, Makedoniji in v Črni gori. Na gradbišču elektrarne Vrla III. se gradbena dela tudi že bližajo h koncu. Pred kratkim so prebili predor, dolg 7.331 metrov, ki je najdaljši v naši državi. Pri doslej izvršenih delih pri dokončavanju celotnega sistema so izkopali skupno 17,5 kilometrov predorov in 40 kilometrov dovodnih kanalov.

Odlikovanje graditeljev hidrocentrale na Vlasini Beograd, 4. nov. Predsednik republike je odlikoval za uspehe v socialistični graditvi države, zlasti pa pri graditvi hidrocentrale na Vlasini več graditeljev tega pomembnega objekta našega elektrogospodarstva. Red dela I. stopnje sta dobila 2 graditelja, red dela II. stopnje 7, red dela III. stopnje 11, kolajno dela pa je prejelo 37 graditeljev Vlasinske hidrocentrale.

NAŠA SINDIKALNA DELEGACIJA NA POTI V SOVJETSKO ZVEZO

Beograd, 4. nov. (Tanjug). Na povabilo Zveze sindikatov Sovjetske zveze je danes odpotovala v Moskvo delegacija Zveze sindikatov Jugoslavije, ki jo vodi podpredsednik centralnega sveta ZSJ Ivan Božičević. Udeležila se bo proslave 38-letnice Oktobrske revolucije. Na zemunskem letališču so se od delegacije poslovili predsednik centralnega sveta ZSJ Djuro Salaj, podpredsednik Dragi Stamenkovič in drugi sindikalni funkcionarji iz Beograda. Navzoč je bil tudi veleposlanik ZSSR v Beogradu N. Firjubin s člani veleposlaništva.

Clani sindikalne delegacije so: Savo Medan, predsednik sindikata gradbincev Jugoslavije, Djordje Matić, predsednik okrajnega sindikalnega sveta v Kruševcu, Boško Stanković, sindikalni funkcionar iz Skoplja in Jože Jager, predsednik delavskega sveta »Litostroj«.

Po obisku na Poljskem

Beograd, 4. nov. (Tanjug) — Delegacija Ljudske mladine Jugoslavije, ki je na povabilo Zveze poljske mladine sredi prejšnjega meseca odpotovala na Poljsko, se je vrnila v Beograd. Med tritedenskim bivanjem na Poljskem je naša delegacija, ki jo je vodil Miko Tripalo, sekretar CK Ljudske mladine Jugoslavije, obiskala Varšavo, Gdansk, Krakov, Zakopane in industrijska središča Stetiz. Med razgovori o sodelovanju, ki jih je imela delegacija z zastopniki glavnega odbora Zveze poljske mladine, so se dogovorili, da bo delegacija poljske mladine konec tega ali v začetku prihodnjega leta obiskala Jugoslavijo.

Financne olajšave pri nekaterih investicijah

BEograd, 4. nov. Z dopolnitvijo odloka o določanju višine depozitov pri sredstvih za investicijska dela ki ga je včeraj sprejel odbor za gospodarstvo zveznega izvršnega sveta, so določene nekatere olajšave za investicije v kmetijstvu, v železniškem prometu in pri raziskovalnih delih. Investitorji so morali prej pri banki položiti depozit v višini 30 odstotkov od skupne vrednosti investicijskih del. Odlok je zdaj v toliko spremenjen da so zmanjšali depozit od prejšnjih 30 na 10 odstotkov. S posebnim odlokom je odbor za gospodarstvo zmanjšal tudi depozit pri sredstvih za stanovanjsko izgradnjo od 30 na 10 odstotkov.

LIBIJSKI DRŽAVNIK O JUGOSLAVIJI

Bengazi, 4. nov. (Tanjug) — Predsednik libijske vlade Mustafa ben Halim je dal dopisniku Tanjuga naslednjo izjavo:

»Nikoli ne bomo pozabili izredne opore, ki nam jo je nudila Jugoslavija pred štirimi leti in Združenih narodih pri glasovanju o naši državnosti in ustanovitvi libijske države. Jugoslavija in Libija sta sosedski državi, njuna preteklost in zgodovina sta podobni in zato so dani vsi pogoji za dobro in plodovito sodelovanje tudi v prihodnosti, zlasti sedaj, ko smo navezali diplomatske zveze in so prvi jugoslovanski predstavniki prispeli v Libijo. Posebno velike so možnosti za razvoj gospodarskih stikov med našima

državama. Jugoslavija je znana na tržaških Srednjega vzhoda po mnogih svojih izdelkih. Tu di Libija se resno zanima za posamezne jugoslovanske izdelke.

V nadaljevanju svoje izjave je predsednik libijske vlade dejal, da uživa Jugoslavija v arabskem svetu velik ugled, nato pa je govoril o zvezah Libije z drugimi državami in arabskim svetom. Na vprašanje, kaj misli o nameri posameznih zahodnih držav, da bi se glede nakupa orožja v Češkoslovaški, vmešavale v notranje zadeve egiptovske države, je predsednik libijske države dejal, da veslele nimajo prav nobene pravice, vmešavati se v notranje zadeve drugih držav.

FOTOTELEGRAFSKI POSTAJI V BEOGRADU IN ZAGREBU

BEograd, 4. nov. V beograjskih poštah direkticij so včeraj slavnostno odprli prvo fototelegrafsko postajo v naši državi, ki bo po zbirnem potu in radijskih zvezah prenašala posnetke do uradnih mestov in drugih krajev. Srednji dnevi dotok v kubičnih metrih na sekundo: Drava — Dragograd 217 (lani 177). Sava — Moste 15,9 (lani 12,8). Sava — Medvođe 53 (lani 52,4). Soča — Doblar 65,4 (lani 45,9).

takoj prenašati posnetke važnejših političnih in drugih sestankov, sprejemov in aktualnih dogodkov. Ob začetku obratovanja fototelegrafske službe je bila emitirana slika predsednika republike Josipa Broza Tita, ki mu je bila poslana s te slavnosti skupaj s pozdravno brezovjarko.

Podobno postajo so odprli tudi v Zagrebu, na razpolago pa je tudi prenosna postaja za prenašanje fotografij iz drugih krajev. Stalne postaje fototelegrafske službe bodo kasneje odprli še v nekaterih republikah in drugih središčih naše države. Vzpostavljena bo tudi fototelegrafska služba za tunjino.

Elektrogospodarske skupnosti Slovenije

Poročilo o stanju dotoka na rekah in indeks proizvodnje za 3. november 1955: Srednji dnevni dotok v kubičnih metrih na sekundo: Drava — Dragograd 217 (lani 177). Sava — Moste 15,9 (lani 12,8). Sava — Medvođe 53 (lani 52,4). Soča — Doblar 65,4 (lani 45,9).

VREME

Napoved za soboto: Megleno in oblačno vreme. V Primorju in vzhajnih delih deloma sončno. Temperatura ponoči med -1 in 10. V Primorju do 8, najvišja dnevna temperatura med 5 in 8, v Primorju do 17 stopinj C.

OB ROBU DOGODKOV

Krščanski sindikat

V Essenu bo 13. novembra ustanovni občni zbor »Nemškega krščanskega sindikalnega gibanja«. Nova organizacija naj bi neodvisno od Zveze nemških sindikatov (Deutscher Gewerkschaftsbund — DGB) varoval sindikalne interese delavcev obeh veroizpovedi, t. j. katoliške in protestantske. Ustanovni odbor, ki ga vodijo trije krščansko-demokratski poslanci, nedavno izključeni iz DGB zaradi poskusov razpada: Eben, Voss in Winkelheide, je baje že postal pozive vsem krščanskim delavcem Zahodne Nemčije, naj se pridružijo novi organizaciji.

Poteza, za katero pravijo, da stoji poleg krščansko-demokratske stranke tudi kardinal Frings in pa zveza nemških industrijcev, je sama od sebi dovolj jasna. Zveza nemških sindikatov je močnega organizacija s šestimi milijoni članov in močno gospodarsko podlago. Prav ta, ker pomeni močno oporo neodvisnosti delavskega gibanja v Nemčiji, je poleg idejnega nasprotja, ki je razumljivo, nemara glavni cilj napada na enotnost nemškega delavstva. Tako piše na primer graška »Süddeutsche Post«, organ avstrijskih klerikalcev (OVP), da se DGB vsa leta po vojni ni brigala za »dušo delavstva, temveč je predvsem skrbel za rast vprav preklimenirane mreže hiperkapitalističnih pozicij moči (koliko superlativov!). Danes razpolaga DGB z materialno močjo, s katero razpolaga in upravlja samo majhno število njenih voditeljev. Hoteli, združene banke, potrošniške zdruge, trgovske družbe, tiskarstva in založbe, paketi delnic velikih podjetij ter dobro naloženi hipotekarni in drugačni krediti dosegajo vsote, ki si jih neposvečen niti zamisliti ne more...

Za to gre torej. Razumljivo, da si nemško delavstvo skuša ustvariti samostojno materialno podlago. Pozicije moči so mu potrebne, če se hoče uspešno pogajati z vsak dan močnejšim kapitalom, ki je ves opit uspehov »nemškega čudeza« in Erhardovega liberalizma v gospodarstvu. Da je tako prav dokazuje uspešna taktika švedskega delavskega gibanja, ki si je prav z ustvarjanjem lastnih bank, združenj, pa tudi industrijskih podjetij znalo ustvariti vzvod, ki je zmogel uspešnega posega v korist delavstva nasproti kapitalu.

Idejni razlogi tu ne morejo igrati posebno važne vloge, saj je DGB idejno zelo široka, kar dokazuje že samo dejstvo, da so bili njeni člani krščansko-demokratski poslanci! Jasno pa je, da delavsko gibanje ni delavsko, če je idejni privesek veleindustrije. Tu prav gotovo ne more biti enakega gledanja na stvari. Odtod tudi nujna povezava s socialnodemokratsko stranko. CDU je težko označiti za pobornika delavske stvari.

Nova organizacija zato zahteva zase premoženje krščanskih sindikatov iz časa weimarske republike. Ustanovitelji sicer še niso jasno povedali, če se mislijo popolnoma odcepiti od DGB, ali ostati kot samostojna organizacija pod streho DGB. Namen je v obeh primerih zadosti jasn. Jasno ni samo to, če bo nova družba sploh zmogla življenja.

»Christliche Gewerkschaftsbewegung Deutschlands« (C. G. D.) hoče zastopati katolike in protestante. Toda težko bi rekli, da emi ali drugi vidijo v njej svojega pravega zastopnika. Protestantom nikakor ne diši verjetna katoliška premoč v organizaciji, ki bi bila zaradi konfesionalnega sestava zvezne republike nujna. Odtod poročila, da pripravljajo evangeličanski protiakcijo za ohranitev enotnosti delavskega gibanja.

Pa tudi kar zadeva katolike, je DGB lahko mirna, kajti po mnenju opazovalcev utegne pristopiti k CGD največ dvajset tisoč članov, kar pomeni komaj drobec milijonskega članstva enotne sindikalne organizacije.

Razumljivo je tudi, da CGD nima izdelanega socialno političnega programa, ker je malo verjetno, da bi ga sploh lahko imela.

Kot vse kaže, se sindikalne gibanje v Zahodni Nemčiji ni bati resnega razcepa. V okviru splošne aktivnosti evropskih klerikalcev pa je akcija za CGD vendarle dovolj značilna. J. Štular

DEBATA V FRANCOSEM SENATU

Nasprotniki izrednih volitev

Pred volitvami naj se spremeni dosedanji volilni sistem — Debata o reviziji volilnega zakona je v parlamentu napovedana za torek — Poziv na odpor proti ofenzivi desničarskih strank

Pariz, 4. nov. (Tanjug). V francoskem senatu je v teku reden poskus za preprečitev decesmbrskih parlamentarnih volitev, ki jih je večeraj odobrila narodna skupščina. Spletko vodijo radikalni socialisti, ki jih podpirajo socialisti, degolovci in senatorji demokratske socialne unije odpora.

Pariški komentatorji menijo, da utegne potek kongresa francoskih radikalov spremeniti normalen potek priprav za izredne volitve. Predsednik vlade Faure pa odločno nadaljuje iz-

vedbo določenega načrta. Ministrski svet je ponovno sklenil, da bodo določili dan volitev za 11. ali 18. decembra ter da ne bo nasprotovalo zahtevi, naj skupščina, če ji bo mogoče, prepriča sprejeti volilni zakon. Nasprotniki decembrskih volitev so usmerili svoje napade prav na to vprašanje. Sedanji nepriljubljeni volilni sistem ne uživa podpore skupščine, zato hočejo doseči odozivet volitev s tem, da bi se v skupščini začela debata o načrtu novega volilnega zakona. Davi se je zvedelo, da bo skupščina v torek začela novo debato o reviziji volilnega zakona. V tej debati bo, kakor

pričakujejo, prišlo do ostrih napadov na vlado in njen program.

Davišnji francoski časopis ostro graja vlado, češ da hoče po vsej sili obdržati sedanji volilni sistem. »Express« piše, da si je Faure z dosedanjo politiko »ustvaril stroj, s katerim bi hotel razbiti vse možnosti za

ozdravljenje države«. »Franc Tireur« piše, da bo prihodnja skupščina podobna sedanji kot jajce jajcu in zahteva revizijo volilnega zakona. »Liberation« in »Humanite« pa pozivata »vse levico«, naj se zbere v ljudski fronti in skupno zada protitudarec sedanji ofenzivi konservativnih desničarskih strank.

PRED ODPSTOPOM MAROŠKEGA REZIDENTA

Pariz, 4. nov. (Tanjug). V Parizu so danes trdili, da je francoski generalni rezident v Maroku, general Boyer de La-tour, odstopil. Kot kandidata na njegovo mesto omenjajo francoskega veleposlanika v Moskvi Joxa in prefekta pariške policije Dubois. Sprememba naj bi bila že prihodnji teden. Uradno je bilo sporočeno, da bo minister za zunanje zadeve Pinay jutri prispel v Pariz, kjer se bo sestel s sultanom Ben Jusufom. Pinay bo ostal v Parizu tri dni. V razgovorih z Ben Jusufom namerava določiti smernice za bližnje razgovore in najti rešitev za ponovno priznanje oblasti strmojavljivega sultanu. Francoska vlada bo, kakor domnevajo, pred vrnitvijo Ben Jusufa v Rabat, objavila deklaracijo o maroškem vprašanju.

Sultan Ben Jusuf medtem nadaljuje razgovore s francoskimi in maroškimi prvaki. Danes je sprejel Ben Slihana in Si Bekaja. Eden izmed let-oh bo v nekaj dneh sestavljal reprezentativno maroško vlado. Preden bo zaupal enemu izmed njih mandat za sestavo vlade, bo Ben Jusuf sprejel ostavko člana kronskega sveta. V razgo-

vorih z zastopniki vseh političnih smeri v državi skuša Ben Jusuf najti skupne temelje in načela za rešitev maroške krize. Tudi vplivni maroški paša Glauj je danes odpotoval v Pariz.

Plenum CK Komunistične partije Francije

Pariz, 4. nov. (AFP). Danes se je začel plenum centralnega komiteja KP Francije. Udeleženci so poslušali poročilo Mauricea Thoreza o političnem položaju in nalogah partije. Jacques Duclos bo verjetno sporočil sklepe plenuma na tiskovni konferenci drevi.

Imenovanje pri NATO

Pariz, 4. nov. (AP). Vrhovni poveljnik sil Atlantskega pakta, general Alfred Gruenther je sporočil, da je za glavnega poveljnika zaveznikov sil v Severni Evropi imenovan britanski general Cecil Suunden. Na tem položaju je bil doslej general Robert Manserg.

PROTI SPREJEMU ŠPANJE V OZN

Bruselj, 4. nov. (AFP). Generalni sekretar mednarodne konfederacije svobodnih sindikatov je s pismom obvestil generalnega sekretarja OZN, da to sindikalno gibanje odločno nasprotuje sprejemu Španije v OZN. To nasprotovanje, pravi v pismu, je v skladu s političnimi sklepi, sprejetimi na svetovnih kongresih mednarodne konfederacije svobodnih sindikatov od njene ustanovitve leta 1949.

»Ker je očitno, da v sedanjih

Španiji ne obstajajo pravice in svobode, ki jih predpisuje splošna deklaracija o človeških pravicah, sodimo, da ta država ne more postati članica Organizacije združenih narodov in pozivamo Varnostni svet, da zavrne njeno zahtevo«, je navedeno v pismu.

Tudi regionalna medameriška organizacija delavcev se je sinoči izjavila proti sprejemu Francove Španije v OZN. V obdobju svojega sklepa navaja, da je španska vlada totalitarna in protidemokratska in nasprotuje svobodnemu sindikalizmu, zaradi česar sedanja Španija ne izpolnjuje pogojev, ki jih Organizacija združenih narodov predpisuje državam članicam, da jih morajo namreč voditi svobodno izvoljene vlade.

Delegacije in obiski

Beograd, 4. nov. (Tanjug) — Jugoslovanski veleposlanik v Etiopiji Dušan Kveder je izročil etiopskemu cesarju Haile Selassiju poverljiva pisma ob priložnosti 25-letnice kronanja cesarja. Predsednik republike Josip Broz Tito je določil veleposlanika Kvedra za jugoslovanskega predstavnika na letošnji proslavi cesarjevega jubileja. Veleposlanik Kveder je cesarju Selassiju istočasno izročil tudi darila predsednika republike Josipa Broza-Tita.

Koalicijska vlada Ben Guriona

Jeruzalem, 4. nov. (Reuter) — Izraelski parlament je sinoči potrdil novo koalicijsko vlado Ben Guriona. Nova vlada se je zavezala, da bo utrdila vojaško pripravljenost Izraela, hkrati pa bo spoštovala sedanje sporazume o premirju z arabskimi državami.

Nova koalicijska vlada, v kateri je večina socialističnih predstavnikov, je bila sestavljena po štirimesečnih posvetovanjih med različnimi strankami, zastopanimi v izraelskem parlamentu in v izraelskem parlamentu.

DZAKARTA, 4. nov. (AP). — Sinoči se je začela konferenca pokrajinskih guvernerjev Indonezije, na kateri so razpravljali o volitvah v ustavodajno skupščino, ki naj bi bile 15. decembra.

BUENOS AIRES, 4. nov. (AP). Voljsko sodišče je odločilo bivšemu argentinskemu admiralu in podpredsedniku Argentine Tesalru vse voljske časti. V razsodbi je rečeno, da je Tesalro istovetil Perona z domovino in priporočil proti narodu nastitje.

Tržaške novice

Trst, 4. nov. Italijanski minister za obrambo Taviani je popoldne prispel v Trst, kjer je ob priliki praznika italijanskih vojaških sil prisotvoval vojaški parad in tržaški kasarni in obiskal tudi italijanske vojaške ladje, zasidrane v tržaškem pristanišču.

Italijansko-jugoslovanska mešana komisija za izvajanje videmskega sporazuma o obmejnem prometu se bo sestala 8. novembra v Vidnu. Na sestanku bodo poročali, kakšne so bile dosedanje izkušnje glede obmejnega prometa med Italijo in Jugoslavijo. Na osnovi omenjenega sporazuma je zaprosilo za polno dovolilnice na tržaškem področju nad 20.000 oseb, na Goriškem nad 12.000 in v videmski pokrajini okoli 700 oseb.

V Rimu se bo 14. novembra začela mednarodna konferenca o tržaškem pristanišču, katere sklicanje določa londonski sporazum o tržaškem vprašanju. Razen predstavnikov Italije bodo konferenci prisotvovali predstavniki Avstrije, Jugoslavije, Češkoslovaške, Zahodne Nemčije, Švice in Madžarske.

Italijansko delegacijo bo vodil italijanski veleposlanik Carandini. Po vseh iz dobro obveščenih krogov bo Italija vztrajala pri svojem stališču, da ima mednarodna konferenca le posvetovalni značaj, ter bo italijanska delegacija na konferenci predlagala le razne spremembe pristaniških in železniških tarif v korist zaležnih držav ter razne zboljšave v tržaškem pristanišču.

IZJAVA ZAHODNONEMŠKEGA ZUNANJEGA MINISTRA

Proti sovjetskim predlogom

V Bonnu upajo, da sovjetski minister Molotov v Ženevi še ni od Nemčiji izrekel svoje zadnje besede — Vlada Zahodne Nemčije odklanja stike s predstavniki Vzhodne Nemčije, ki jih predlaga opozicija socialnih demokratov

Bonn, 4. nov. (Tanjug). Zahodnonemški minister za zunanje zadeve von Brentano je izjavil danes na tiskovni konferenci, da so sedanji predlogi Sovjetske zveze na ženevski konferenci glede nemškega vprašanja popolnoma nesprejemljivi za bonško vlado, ki se nikoli ne bo

strinjala s stališčem sovjetskega ministra za zunanje zadeve o nadaljnji delitvi Nemčije.

Izrazil pa je prepričanje, da Molotov v Ženevi še ni rekel zadnje besede. Von Brentano je izrazil mnenje, da so zahodni predstavniki s svojimi predlogi o jamstvih Sovjetski zvezi št. sovjetskim zahtevam naproti bolj kot na katerikoli dosedanji konferenci.

Izražajoč mnenje zahodnonemške vlade o uspehu ženevskega sestanka, je von Brentano zastopal stališče, da »je samo Sovjetski zvezi treba pripisati, če je ustvarjen vtis, da je ženevska konferenca prišla v

ministrov za zunanje zadeve.

Von Brentano je odločno odklonil predloge socialno demokratske opozicije o navezavi stikov z zastopniki Vzhodne Nemčije glede ureditve tehničnih vprašanj, rekoč, da ti predlogi niso prišli o pravem času in ne računajo s stvarnim položajem. Po mnenju zahodnonemške vlade »je nemogoče govoriti o tehničnem vprašanju, ne da bi povzročili hude politične posledice«.

Zahodnonemški minister za zunanje zadeve je zavrnil tudi zahtevo opozicije, naj bi vlada prevzela pobudo za rešitev nemškega vprašanja in v Ženevo poslala svojega ministra za zunanje zadeve, ki naj bi se z Molotovim pogovoril o vojaškem položaju združene Nemčije. Tak razgovori bi bili mogoči, je zaključil von Brentano, šele, kadar se bo našla rešitev glede ponovne združitve.

Von Brentano

kritično obdobje. Seveda pa bi bilo napačno, če bi se sedaj dokončno sklepal iz sovjetskega stališča. Dana je možnost, da bodo ženevski razgovori ustvarili podlago za novo konferenco

Japonska in spori iz zadnje vojne

Tokio, 4. nov. (AFP). Japonski minister za zunanje zadeve Sigemitsu je izjavil danes, da je japonska vlada sklenila očitni razgovore z različnimi državami, da bi uredila spore, ki izvirajo iz zadnje vojne. Pri tem je mislil predvsem Nizozemsko, Francijo, Italijo in Španijo. Sigemitsu je dodal, da so v teku razgovori z Nizozemsko o odškodnini za ujetnike, z Italijo o potopljenih ladjah in trgovinskih dolgovih ter s Francijo o predvojnem posejilu.

TELEGRAMI

GAZA, 4. nov. (AFP). Danes sta 2 izraelski letali preleteli področje Gaze. Egiptovski protiletalsko topništvo je s streljanjem prisililo letali k vrnitvi. Pol ure pozneje je tretje letalo letelo nad egiptovskim zračnim prostorom. Egipci je postal protu temu protest mešani egiptovski-izraelski komisiji za premirje.

BONN, 4. nov. (AFP). Indijsko veleposlanstvo v Bonnu je danes preklicalo resničnost vesti v nemških časopisih, da je predsednik indijske vlade Nehru dejal, da bo Indija dobavila orožje Izraelu.

ANKARA, 4. nov. (AFP). V Ankari so sinoči odpravili policijsko uro, ki je bila uvedena po septembrskih demonstracijah v Smitrni in Carigradu. Policijska ura ostane samo še v Carigradu.

DAMASK, 4. nov. (AFP). Vojaški tožilec je zahteval smrtno kazen za 31 ljudi, ki so obtoženi, da so vohunili in pripravljali atentate. Pred sodiščem je bilo samo 9 obtožencev, drugi so pobegnili iz države po atentatu na sirijskega načelnika generalnega štaba. Razprava je bila preložena.

PARIZ, 4. nov. (AFP). Jeruzalemski radio je sinoči poročal, da so v Moskvi sklenili sporazum, po katerem bo Sovjetska zveza dobavila Izraelu 400.000 ton surove nafte po svetovnih cenah. Izrael pa bo Sovjetski zvezi

za 1950, ki jih zavezuje, da morajo priskočiti na pomoč napadeni strani. Razen tega morajo ostati v zvezah s prijateljskimi arabskimi državami. Ne da bi obtoževal Izrael ali Egipci, piše »Times«, da bi moral Varnostni svet brez odlašanja proučiti položaj pri Gazi. Njegova priporočila bi morala biti praktične vrednosti.

Laburistični poslanec Crossmann poziva v časopisu »Daily Mail« MacMillana, naj takoj skliče konferenco predstavnikov Velike Britanije, ZDA Francije in ZSSR. S tako konferenco bi najlažje preprečili veliko nesrečo.

Iraška vlada je danes obvestila ameriškega, britanskega in francoskega veleposlanika v Bagdadu, da je pripravljena pomagati Egiptu, da bo odbil sleherni izraelski napad. Iraški minister za zunanje zadeve Bešajan je po sestanku z veleposlaniki izjavil, da se Irak ne bo obotavljal izpolniti svojih obveznosti iz arabskega pakta o kolektivni varnosti, če bi Izrael napadel Egipci.

Sirijski predsednik vlade je izjavil danes, da je bila njegova vlada večeraj v stalnih stikih s Kairo, da bi zvedela zadnje novice in se sporazumela o ukrepih, ki bi jih bilo treba storiti v primeru potrebe.

Komisija sirijskega parlamenta za zunanje zadeve je sinoči soglasno odobrila sirijsko-egiptovski vojaški pakt. Jutri bo o njem sklepala tudi sirijska skupščina.

Zahteva japonskih socialistov

Sikooka, 4. nov. (AP). Vodja socialistične stranke Japonske, vodilne opozicijske skupine, je pozval vlado, naj začne razgovore za navezavo diplomatskih stikov z LR Kitajsko. Mosabudo Suzuki, ki je na poti po industrijskih področjih Japonske, je dejal, da bi po njegovi sodbi za navezavo diplomatskih stikov z LR Kitajsko pospešili repatriacijo Japoncev in utrdili trgovino med državama. Kitajski predsednik Ču En Lai je pred kratkim neuradno ponudil, naj bi se začeli razgovori z Japonci o tem vprašanju.

v zamenjavo dobavil pomaranče, limone in banane.

NEW YORK, 4. nov. (AP). — Severnokorejski minister za zunanje zadeve Nam Il je postal predsednik Generalne skupščine in generalnemu sekretarju OZN pismo, naj bi Severni Koreji dovolil poslati zastopnike svoje vlade k razpravi na tem zasedanju o Koreji. V pismu pravi, da bi udeležba Severne Koreje v debati v Generalni skupščini zagotovila »enakopravno razpravo« o tem vprašanju. — Politični odbor Generalne skupščine o predlogu ni sklepal. Južna Koreja že ima opazovalca v Združenih narodih.

Zahodnonemški izvoz avtomobilov. Zahodnonemški izvoz avtomobilov je bil v prvih 9 mesecih tega leta za 43,8 % večji od izvoza v istem razdobju lanskega leta. Od januarja do septembra je bilo izvoženih 292.940 vozil, v primerjavi s 203.709 vozil, ki so jih izvozili v prvih devetih mesecih leta 1954. Skupna proizvodnja se je povečala za 34,6 %, to je od 488.082 na 657.191 vozil.

Maroški sultan Ben Jusuf se bo 18. ali 19. novembra verjetno vrnil v Rabat in zasedel prestol. Medtem pa so po vsem Maroku živahne manifestacije za odstavljenega vladarja. Mnogi nosijo v sprevidih po ulicah vladarjevo sliko in zahtevajo njegovo čimprejšnje povrnitev. Naša slika kaže množico pred okrašenim vhomom v veliko džamijo v Casablanci.

BELO PEDAGOŠKEGA CENTRA V LJUBLJANI

Nadaljnje izobraževanje pedagoškega kadra

Septembra je prišel z delom Pedagoški center pri Svetu za prosveto in kulturo LRS, čigar namen je nadaljnje politično, strokovno in pedagoško izpopolnjevanje učiteljev. V tem centru naši najboljši pedagogi in strokovnjaki v krajših tečajih seznanjajo učitelje vseh šol in strok z modernimi metodami šolskega dela in z razvojem posebnih strok.

Doslej smo posvečali premalo skrbi nadaljnemu izpopolnjevanju pedagoške izobrazbe učnega kadra na osnovnih šolah in gimnazijah. Z zasnovo pedagoškega centra, tečajev in hospitacijskih šol v okrajih pa smo prešli k smotnemu delu za kakovostni dvig učiteljev.

Pomanjkanje učnih moči - kapaciteta učiteljskih ni izkoriščena

Ob tem je treba ugotoviti, da je precejšnje pomanjkanje učnih moči za obvezno splošno izobraževalno šolstvo. Trenutno bi potrebovali 350 učiteljev za osnovne šole in 650 predmetnih učiteljev za nižje gimnazije. Občutna je potreba po diplomiranih učiteljih, ker prihaja večina kadra za nižje gimnazije predvsem iz učiteljskih vrst. Pomanjkanje učnih moči nadomestijo sveti za prosveto in kulturo v okrajih z upokojenimi učitelji, ki pa prejemajo le honorarje za delo, katerega opravljajo v enaki meri kot redno nastavljeni učne moči. Zato je Zdrženje učiteljev in profesorjev predlagalo organom oblasti dopolnitev uredbe, da bi dobili upokojeni učitelji, ki vršijo polno šolsko obveznost, plačo učiteljskega začelnika s praktičnim izpitom.

Vpis na učiteljska je bil letos manjši kot prejšnja leta ter njihova kapaciteta ni izkoriščena. Zjad obiskuje učiteljska v Ljubljani, Mariboru, Celju, Kopru, Novem mestu in Tolminu 1.650 dijakov in dijakinj. Od teh jih je v prvem letniku 335 (18 odstotkov moških), v petem letniku pa 389. Predvsem pada število moških učiteljskih. Pred vojno je bilo razmerje med učitelji - moškimi in ženskimi 1:2, zdaj pa je 1:4. (Od 4.359 učiteljev je 887 moških in 3.472 žensk.)

Kaže, da bo v perspektivi učiteljskega kadra še primanjkovalo, ker zanimanje za poklic pada. Medtem pa je morala na primer gostinska srednja šola odkloniti 60 dijakov, zobotehnična šola 170 in tako dalje. Neugodno je tudi dejstvo, da se razmerje med številom moških in žensk v učiteljskem poklicu spreminja v korist žensk. Ne gre za podcenjevanje žena, vendar je treba upoštevati, da je žena, ki si ustvari dom in družino, obremenjena tudi z delom kot mati in gospodinja ter se ne more v tolikšni meri posvetiti pedagoškemu delu kot moški.

Kakor v vsaki državi, ki se industrializira, tako je tudi pri nas razumljiv padec števila moških v učiteljskem poklicu, ki se raje izobražuje v tehničnih strokah ter zaposluje v industriji. Zato ni slučaj, da je v Jugoslaviji v gospodarsko bolj razvitih republikah odstotek moških nižji kot na primer v B:R ali v Naredoniji.

Makedonci so primeri, da zapuščajo moški učiteljski poklic, še v večji meri velja to za pred-

vatelje srednjih strokovnih šol. Tako so godzarsko srednje šole zapustili trije inženirji, tehniško srednje šole 11 inženirjev, predavateljev, gradbeno srednje šole 9 in tako dalje. Na gimnazijah pa je zlasti občutno pomanjkanje profesorjev nekaterih strok, kot na primer matematike, saj so po podatkih Svetu za prosveto in kulturo od letošnjih diplomiranih matematikov samo trije odšli v prosvetno stroko.

V okviru reforme šolstva bo treba rešiti tudi problem stimulacije kadra za pedagoški poklic.

Hospitacijske šole bodo vplivale na zboljšanje pedagoškega dela

V šolskem letu 1955-56 bo pedagoški center v glavnem skrbel za izpopolnjevanje učnega kadra splošno izobraževalnih šol (osnovnih šol, osemletk in nižjih gimnazij). Izmed 4.359 učiteljev v naši republiki je okoli tisoč takšnih, ki so pred vstopom v učiteljski poklic imeli nepopolno predizobrazbo, ter so iz poznje izpopolnjevali z raznimi tečajev in pripravami za diplomiranje in strokovne izpite. Mnogi so študirali v težkih pogojih brez potrebnih strokovnih knjig. Izpopolnjevanju učnega kadra po enotnih vidikih bodo služile hospitacijske šole in oddelki v posameznih krajih, ki so bile ustanovljene v letošnjem šolskem letu. Te šole naj bi vzpodbujale učitelje k stalnemu in poglobljenemu pedagoško-didaktičnemu delu. Učitelji na hospitacijskih šolah bodo s praktičnimi nastopi, analizami in diskusijami posredovali hospitantom sodobno učno teorijo in prakso ter razvijali v njih smisel za kritično razčlenjevanje in ocenjevanje zgradb posameznih učnih ur ali večjih učnih enot. Z vrzno organizacijo pouka, urejene šolske administracije, okusno opremljeno in vzdrževano šolsko stavbo, šolskim

Predsednik Tito pokrovitelj III. jugoslovanske filatelistične razstave

Od 20. do 27. maja 1956 bo v Zagrebu v prostoru Velesejma III. jugoslovanske filatelistične razstava - III. JUFIZ. Prva taka razstava je bila 1952 v Beogradu, druga pa lani v Ljubljani. Pokrovitelj te razstave je predsednik FLRJ in maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito. Med člani častnega odbora so dr. Vladimir Bakarič, Jakob Blažević, Venčeslav Holjevac, dr. Ivan Ribar in drugi. Ker bodo na razstavi sodelovali tudi grški in turški filatelisti, sta v častnem odboru tudi grški in turški veleposlanik in pa predsednika združenj grških in turških filatelističnih organizacij. Znanke bodo na razstavi razstavljene v 13 razstavnih skupinah, med katerimi bo največji poudarek na znamkah Jugoslavije in jugoslovanskih pokrajin, zatem na znamkah prijateljskih držav Grčije in Turčije, na zbirkah parizanske pošte in drugim. Razstavljene bodo tudi znanke po tematskih skupinah (po strokah svrhe izdaje znamk ali problema, ki ga znamka prikazuje) ter mladinske zbirke. Za najboljšo razstavljeno predmetno bodo podeljene zlato, srebrne in bronaste kolajne ter diplome.

vrto ter dobrim delovanjem šolskega odbora bodo takšne nospiritacijske šole močno vplivale na zboljšanje dela učiteljev na vseh šolah v okraju.

Pedagoški center bo sistematično in organizirano vodil nadaljnje izpopolnjevanje vsega učiteljskega. V prvih dveh tečajih septembra in oktobra je bilo 60 udeležencev hospitacijskih šol, zatem pa je sledil tečaj za razrednike hospitacijskih razredov. Do konca leta so predvideni še trije takšni tečaji, ki trajajo 10 do 15 dni. Letos bo šlo skozi te tečaje okoli 180 tečajnikov, prihodnje leto pa bodo sledili tečaji za predmetne učitelje nižjih gimnazij.

Doslej so predavali v tečajih pedagoškega centra med drugim tudi prof. Gustav Silih, dr. Iva Šegula, univ. prof. dr. Stanko Gogala in dr. Mihael Rostohar, sekretar SPK LRS Vlado Vodopivec in drugi priznani pedagoški delavci. Tečajniki so prisostvovali tudi pouku na ljubljanskih osnovnih šolah ter v različnih zavodih, ogledali pa so si šolski muzej, muzej NOB in tako dalje.

Učitelji se želijo izpopolnjevati

Dosedanje delo pedagoškega centra je pokazalo, da je bila ustanovitev te institucije potrebna. Mnogi upravitelji in učitelji so bili v letih po osvojitvi preobremenjeni s kulturno-prosvetnim delom, udeleževanjem v gospodarstvu in drugo, tako da se niso mogli dovolj poglabljati v svoje strokovno delo in nadaljnje izobraževanje. Prve ugotovitve o delu v tečajih pedagoškega centra so pokazale, da so učitelji videli malo pridobitev desetletne graditve. Tudi pouk, ki ga učencu posreduje učitelj, ne more biti dovolj nežen, če pedagoški delavec ni videl tovar in raznih drugih objektov ter se seznanil z delom in procesom in je o tem samo bral v knjigah in časopisih. Zato jim je treba omogočiti skupinske ekskurzije po domači republiki in izven nje z brezplačnimi vozovnicami, ker iz svojih sredstev tega ne morejo zbrati. Tudi pri tovrstnem izobraževanju naj bi Pedagoški center sodeloval v prihodnosti.

Rezultati ankete tečajnikov kažejo, da se učiteljski kader želi izpopoljevati ter predstavljajo ti tečajji vzpodbudo za smotno delo.

Pedagoški center dela v težkih pogojih ob pomanjkanju prostorov in praktičnih udi za demonstracije (diaskopi, mikroskopi, magnetofonski trakovi in tako dalje). Nimajo interneta za tečajnike, kar v znatni meri zvišuje režijske stroške tečajev, kajti tudi okrajni ne dajejo dovolj finančnih sredstev za oskrbo tečajnikov. Ko bo pedagoški center prebrlil začetne težave in postal samostojni zavod, kot v Zagrebu, bo lahko posredoval učiteljskemu in profesorskemu kadru vse pozitivne izkušnje za pedagoško delo.

B. L.

Francoska proizvodnja avtomobilov. Francoska proizvodnja avtomobilov se je povečala v septembru na 65.950 vozil v primerjavi s 24.474 vozili v mesecu avgustu letošnjega leta, ko je bila proizvodnja zmanjšana zaradi praznikov. Mesечно povprečje v lanskem letu pa je znašalo okroglo 50.000 vozil.

Gostovanje Narodnega pozorišča iz Beograda v Celju

V ponedeljek 31. oktobra je ansambel Narodnega pozorišča iz Beograda zaključil v Celju dvodnevno gostovanje. Gostje so se v štirih uprizoritvah predstavili z dvema deloma in sicer z dramo Clifforda Odeta »Premiera v New Yorku« ter Stankovičev »Kostano«.

Za vse štiri predstave je bilo v Celju izredno zanimanje in vstopnice so bile razprodane že nekaj dni prej. Temu izrednemu zanimanju, ki se mu ni čuditi, saj je ansambel Narodnega pozorišča tokrat v Celju gostoval že v drugi, so se gostje oddolžili z visokim umetniškim posredovanjem in tako nudili celjskemu gledališkemu občinstvu lep in bogat kulturni dogodek.

Na koncu zadnje predstave je pri odprtem odru drage gostje pozdravil upravnik Celjskega gledališča Fedor Gradnik ter jim izročil v spomin lepo plaketo s celjskim grbom. Za ta pozdrav in darilo pa se je v imenu gostujočega ansambla zahvalil upravnik Narodnega pozorišča Milan Djoković.

Dokončni program prireditev v Kulturnem tednu Maribora

Na sestanku prireditvenega odbora za Teden kulture in prosvete v Mariboru so določili dokončni program prireditev, ki jih organizira Zveza Svobod in ljudskoprosvetnih društev okraja Maribor od 10. do 27. novembra pod pokroviteljstvom Okrajnega odbora Socialistične zveze delovnih ljudi. Prireditve Teda kulture in prosvete se bodo začele 19. novembra z razvijem društvenega prapora ob 35 obletnici delovanja DPD Svoboda Tabor v Mariboru. V Kulturnem tednu bodo organizirali številne kulturne prireditve. V tem tednu bo slavnostna seja Zveze Svobod in ljudskoprosvetnih društev mariborskega okraja. V slovenskem narodnem gledališču v Mariboru bo nastopila najboljša dramska družina. Prav tako bodo mlajši in starejši književniki na posebnem večeru brali svoja dela. Nastopili bodo tudi najboljši pevski zbori. 24. november bo posvečen mladini in njeni kulturni dejavnosti. Mariborska filharmonija bo priredila simfonični koncert za mladino. Djaki gimnazije iz Raven na Koroskem bodo uprizorili »Hlapca Jerneja«. Zvečer bo akademija srednješolske delavske in kmečke mladine. V Kulturnem tednu bodo prav tako pokazale svoje znanje godbenke na pihala. Dan prosvetnih delavcev so določili za 26. november, ko bodo organizirali zborovanje prosvetnih delavcev, odkrili spomenika pedagogu Schreinerju in Antonu Tomšiču ter priredili koncert pevskega zbora prosvetnih delavcev »Slavko Osterc«. Teden kulture in prosvete bodo zaključili s slavnostnim zborovanjem na Glavnem trgu. V tednu kulture bodo razen tega lutarske prireditve, predstave SNG in nekatere druge prireditve. Za udeležbo se zanimajo tudi kulturne skupine iz Kranja, Jesenice, Celja, Murske Sobote in nekaterih drugih okrajev. Med tem časom bo odprta v prostorih Umetnostne galerije razstava ljudskoprosvetne dejavnosti in šolstva ter razstava mariborskih likovnih umetnikov. V počastitev Kulturnega tedna bodo izdali bro-

KULTURNI RAZGLEDI

„Celjski grofje“ na Goriškem

V soboto, 29. oktobra, je bila v Gorici premiera Kreftovih »Celjskih grofov« v izvedbi novega Mestnega gledališča Gorica, ki se je tako že drugič predstavilo goriškemu občinstvu. Pred kakim dobrim mesecem je namreč to gledališče preredilo uspeš »Večer Modeme«.

Zelja, da bi se v Gorici ustanovilo gledališče, je dokaj stara, zagon namreč že dobrih sedem let nazaj, ko se je v Posostni ustanovilo »Gledališče za Slovensko Primorje«. To gledališče naj bi se preselilo v Gorico, brž ko bi za to bili dani pogoji, istočasno pa se je na Goriškem začela široka akcija za zgraditev Kulturnega doma, ki bi bil tudi sedež gledališča. Toda omenjeno gledališče se je iz Posostve preselilo v Koper, z namenom, da bi kot poročje gledališče obiskovalo vso Primorsko. Če upoštevamo velikost ozemlja, katerega gledališče potrebuje naj bi krito Gledališče za Slovensko Primorje, je popolnoma razumljivo, da to gledališče ni moglo zadovoljiti vseh potreb posebnih okrajev. Tako je v goriškem okraju bilo v preteklem

letu 25 predstav, v sami Gorici pa le dve. To je bilo vsekakor premalo, posebno še, ker je, po izjavah vodstva gledališča, bil obisk ravno na Goriškem najboljši. Zato so ponovno začeli misliti na ustanovitev gledališča v Goriki sami. Seveda so bila v začetku kaj deljena mnenja. Predlagano je bilo, naj se ustanovi poklicno gledališče, dalje polamatersko in celo amatersko. Končno je bilo sklenjeno, da se v Gorici ustanovi poklicno gledališče. Mislim, da ni treba razpravljati o upravičenosti ustanovitve tega gledališča, kajti poleg važnega kulturnega poslanstva med Primorci, bo to gledališče lahko vršilo svoje poslanstvo tudi med Slovenci onstran meje, kar je postalo mogoče prav sedaj, ko jim je z Videmskim sporazumom omogočeno obiskovanje predstav. Toda s sklopom o ustanovitvi je nastala vsa težava, s katerimi se je bilo treba boriti. Novo gledališče je zamišljeno v manjšem sklopu, kot nekako komorno gledališče, ki bi stalno zaposlovalo sedem igralcev, poleg tega pa še nekaj tehnične osebja. Toda za sedaj je gledališče v velikih finančnih težavah in je bilo mogoče zaenkrat stalno zaposliti le tri igralce, ostale pa je bilo treba poiskati med dela željnimi amaterji. Tudi prvotno kinodvorano v Solkanu so začeli preurejati v začasne prostore, dokler ne bo zgrajen nov kulturni dom. Tudi stanovanja za igralce predstavljajo problem, s katerim se mora vodstvo boriti. Toda upamo in želimo, da bi se tudi za te probleme in težave naša čimprej naša rešitev, tako da bo najmlajše slovensko gledališče lahko zadostilo s polnimi pljučmi.

Kot smo že omenili, se je moralo novo gledališče pri svoji prvi gledališki predstavi obrniti za pomoč tudi na amaterje, ki so z izzvovanjem svojega prostega časa omogočili uprizoritev. Zato te predstave ne moremo soditi kot predstave poklicnega gledališča, pravtako pa ne kot predstavo a-

materskega gledališča. Vsekakor pa je treba dati vsem sodelujočim priznanje za njihov trud in napor, da bi se občinstvu čim dostojneje predstavili.

»Celjske grofe« je kot gost režiral Cirila Medvedova, kateri moramo dati vse priznanje za uspeh, ki ga je dosegla s tako nemornim igralskim kadrom. Posebno težavo je še predstavljali premajhen oder, ki je oteževal zlasti večje prizore. Režiserji moramo prvdsem priznati, da je znala oživeti na odru ozračje na grofovskem gradu. Med najboljšimi je bil prizor sojenja Veronike.

Od igralcev je predvsem izstopala Cirila Medvedova — Herman — Pravača. To pa je tudi navarovo ker so že izkušeni igralci. E. Strehlička je kot Veronika ustvarila srčičen lik ženske, ki mora biti žrtvovana, da se reši čast grofov. V Hermanu II., ki ga je igral J. Lavrič, smo res videli nezrposnega in krutega grofa, ki je vse življenje strmel je za enim ciljem, povečevanju moči, se pa, ko je usodni korak storjen in Veronika umorjena, zločin in ostane le starčevska razvalina. J. Zalar nas je kot Pravača popolnoma prepričal, posebej pa še v svojem zagovoru Veronike.

Vsi amaterji so se potrudili, toda nekaterim se je videlo, da odra še niso vajeni in je bilo za njihovo širo čuti režiserjevo roko. Omeniti bi predvsem A. Karižnika v vlogi gradjanca S. Vremec je v vlogi pastra Gregorja tudi zelo uspel.

Sceno je izdelal ing. arh. Niko Marul in je bila zadovoljna, čeprav ni bilo mogoče izvesti arhitektove zamisli v celoti. Osveščanja ni zadovoljila, kar je seveda tudi posledica neprimernih prostorov in nezadostnega svedobnega parka.

Vsekakor smo s prvo predstavo novega gledališča lahko zadovoljni in smo prepričani, da bi v boljših pogojih izvajalci dosegli še več.

šuro, v kateri bodo prikazali desetletno delo na področju ljudskoprosvetnega dela.

K. M.

Vistavision na naših filmskih platnih

Med številnimi sodobnimi izumi v kinematografski reprodukciji brez dvoma najmlajši uspešno utira pot poleg cinemascopa prav vistavision. Tudi vistavision zahteva široko platno podobno kot wide-screen, toda pred njim ima izrazite prednosti. Te prednosti se ne izražajo samo v tehničnem, temveč tudi v umetniškem smislu. V tehničnem smislu je prednost sistema vistavision v tem, da ga brez posebnih tehničnih izpopolnitev in dodatkov lahko predvajamo skoraj v sliernem, tudi manjšem kinematografu, nametstvi je v glavnem potrebno samo široko platno. Zato je tudi razumljiva odločitev naših filmskih distributerjev, da bodo v prihodnjem letu kupili 20 filmov, posnetih v tej tehniki, ker bodo te filme v resnici lahko predvajali v večini naših kinematografov. Sicer, pri predstavi tega sistema je za razliko od cinemascopa, ki zahteva znatne tehnične dopolnitve in preureditve dvoran, potrebna minimalna spreminja v dvorani, široko platno in predmeti v prvem planu. Da je to sistem dober in uspešen pri filmih z masovnim prizori, kot naša je prikladen za avtorizirane in letalske filme, kar vse smo videli iz prikazanih reklamnih odločkov filmov, od katerih jih bomo lepo število gledalci še prihodnje leto. Ameriška filmska kompanija Paramount se je specializirala za snemanje filmov v tem novem sistemu in oba filma, tako reportažni Norveški, kot reklamni o umetniških filmih v vistavisionu, sta njene produkcije. Reprodukcijska tega novega sistema v kinu Union je v celicijon uspešna, je francoski predvsem odlično reprodukcijo širokih panoramskih scen pejsažev, pri katerih je ozadje prav tako jasno in ostro kot pokrajina in predmeti v prvem planu. Da je to sistem dober in uspešen pri filmih z masovnim prizori, kot naša je prikladen za avtorizirane in letalske filme, kar vse smo videli iz prikazanih reklamnih odločkov filmov, od katerih jih bomo lepo število gledalci še prihodnje leto. Ameriška filmska kompanija Paramount se je specializirala za snemanje filmov v tem novem sistemu in oba filma, tako reportažni Norveški, kot reklamni o umetniških filmih v vistavisionu, sta njene produkcije. Reprodukcijska tega novega sistema v kinu Union je v celicijon uspešna, je francoski predvsem odlično reprodukcijo širokih panoramskih scen pejsažev, pri katerih je ozadje prav tako jasno in ostro kot pokrajina in predmeti v prvem planu. Da je to sistem dober in uspešen pri filmih z masovnim prizori, kot naša je prikladen za avtorizirane in letalske filme, kar vse smo videli iz prikazanih reklamnih odločkov filmov, od katerih jih bomo lepo število gledalci še prihodnje leto. Ameriška filmska kompanija Paramount se je specializirala za snemanje filmov v tem novem sistemu in oba filma, tako reportažni Norveški, kot reklamni o umetniških filmih v vistavisionu, sta njene produkcije. Reprodukcijska tega novega sistema v kinu Union je v celicijon uspešna, je francoski predvsem odlično reprodukcijo širokih panoramskih scen pejsažev, pri katerih je ozadje prav tako jasno in ostro kot pokrajina in predmeti v prvem planu. Da je to sistem dober in uspešen pri filmih z masovnim prizori, kot naša je prikladen za avtorizirane in letalske filme, kar vse smo videli iz prikazanih reklamnih odločkov filmov, od katerih jih bomo lepo število gledalci še prihodnje leto. Ameriška filmska kompanija Paramount se je specializirala za snemanje filmov v tem novem sistemu in oba filma, tako reportažni Norveški, kot reklamni o umetniških filmih v vistavisionu, sta njene produkcije. Reprodukcijska tega novega sistema v kinu Union je v celicijon uspešna, je francoski predvsem odlično reprodukcijo širokih panoramskih scen pejsažev, pri katerih je ozadje prav tako jasno in ostro kot pokrajina in predmeti v prvem planu. Da je to sistem dober in uspešen pri filmih z masovnim prizori, kot naša je prikladen za avtorizirane in letalske filme, kar vse smo videli iz prikazanih reklamnih odločkov filmov, od katerih jih bomo lepo število gledalci še prihodnje leto. Ameriška filmska kompanija Paramount se je specializirala za snemanje filmov v tem novem sistemu in oba filma, tako reportažni Norveški, kot reklamni o umetniških filmih v vistavisionu, sta njene produkcije. Reprodukcijska tega novega sistema v kinu Union je v celicijon uspešna, je francoski predvsem odlično reprodukcijo širokih panoramskih scen pejsažev, pri katerih je ozadje prav tako jasno in ostro kot pokrajina in predmeti v prvem planu. Da je to sistem dober in uspešen pri filmih z masovnim prizori, kot naša je prikladen za avtorizirane in letalske filme, kar vse smo videli iz prikazanih reklamnih odločkov filmov, od katerih jih bomo lepo število gledalci še prihodnje leto. Ameriška filmska kompanija Paramount se je specializirala za snemanje filmov v tem novem sistemu in oba filma, tako reportažni Norveški, kot reklamni o umetniških filmih v vistavisionu, sta njene produkcije. Reprodukcijska tega novega sistema v kinu Union je v celicijon uspešna, je francoski predvsem odlično reprodukcijo širokih panoramskih scen pejsažev, pri katerih je ozadje prav tako jasno in ostro kot pokrajina in predmeti v prvem planu. Da je to sistem dober in uspešen pri filmih z masovnim prizori, kot naša je prikladen za avtorizirane in letalske filme, kar vse smo videli iz prikazanih reklamnih odločkov filmov, od katerih jih bomo lepo število gledalci še prihodnje leto. Ameriška filmska kompanija Paramount se je specializirala za snemanje filmov v tem novem sistemu in oba filma, tako reportažni Norveški, kot reklamni o umetniških filmih v vistavisionu, sta njene produkcije. Reprodukcijska tega novega sistema v kinu Union je v celicijon uspešna, je francoski predvsem odlično reprodukcijo širokih panoramskih scen pejsažev, pri katerih je ozadje prav tako jasno in ostro kot pokrajina in predmeti v prvem planu. Da je to sistem dober in uspešen pri filmih z masovnim prizori, kot naša je prikladen za avtorizirane in letalske filme, kar vse smo videli iz prikazanih reklamnih odločkov filmov, od katerih jih bomo lepo število gledalci še prihodnje leto. Ameriška filmska kompanija Paramount se je specializirala za snemanje filmov v tem novem sistemu in oba filma, tako reportažni Norveški, kot reklamni o umetniških filmih v vistavisionu, sta njene produkcije. Reprodukcijska tega novega sistema v kinu Union je v celicijon uspešna, je francoski predvsem odlično reprodukcijo širokih panoramskih scen pejsažev, pri katerih je ozadje prav tako jasno in ostro kot pokrajina in predmeti v prvem planu. Da je to sistem dober in uspešen pri filmih z masovnim prizori, kot naša je prikladen za avtorizirane in letalske filme, kar vse smo videli iz prikazanih reklamnih odločkov filmov, od katerih jih bomo lepo število gledalci še prihodnje leto. Ameriška filmska kompanija Paramount se je specializirala za snemanje filmov v tem novem sistemu in oba filma, tako reportažni Norveški, kot reklamni o umetniških filmih v vistavisionu, sta njene produkcije. Reprodukcijska tega novega sistema v kinu Union je v celicijon uspešna, je francoski predvsem odlično reprodukcijo širokih panoramskih scen pejsažev, pri katerih je ozadje prav tako jasno in ostro kot pokrajina in predmeti v prvem planu. Da je to sistem dober in uspešen pri filmih z masovnim prizori, kot naša je prikladen za avtorizirane in letalske filme, kar vse smo videli iz prikazanih reklamnih odločkov filmov, od katerih jih bomo lepo število gledalci še prihodnje leto. Ameriška filmska kompanija Paramount se je specializirala za snemanje filmov v tem novem sistemu in oba filma, tako reportažni Norveški, kot reklamni o umetniških filmih v vistavisionu, sta njene produkcije. Reprodukcijska tega novega sistema v kinu Union je v celicijon uspešna, je francoski predvsem odlično reprodukcijo širokih panoramskih scen pejsažev, pri katerih je ozadje prav tako jasno in ostro kot pokrajina in predmeti v prvem planu. Da je to sistem dober in uspešen pri filmih z masovnim prizori, kot naša je prikladen za avtorizirane in letalske filme, kar vse smo videli iz prikazanih reklamnih odločkov filmov, od katerih jih bomo lepo število gledalci še prihodnje leto. Ameriška filmska kompanija Paramount se je specializirala za snemanje filmov v tem novem sistemu in oba filma, tako reportažni Norveški, kot reklamni o umetniških filmih v vistavisionu, sta njene produkcije. Reprodukcijska tega novega sistema v kinu Union je v celicijon uspešna, je francoski predvsem odlično reprodukcijo širokih panoramskih scen pejsažev, pri katerih je ozadje prav tako jasno in ostro kot pokrajina in predmeti v prvem planu. Da je to sistem dober in uspešen pri filmih z masovnim prizori, kot naša je prikladen za avtorizirane in letalske filme, kar vse smo videli iz prikazanih reklamnih odločkov filmov, od katerih jih bomo lepo število gledalci še prihodnje leto. Ameriška filmska kompanija Paramount se je specializirala za snemanje filmov v tem novem sistemu in oba filma, tako reportažni Norveški, kot reklamni o umetniških filmih v vistavisionu, sta njene produkcije. Reprodukcijska tega novega sistema v kinu Union je v celicijon uspešna, je francoski predvsem odlično reprodukcijo širokih panoramskih scen pejsažev, pri katerih je ozadje prav tako jasno in ostro kot pokrajina in predmeti v prvem planu. Da je to sistem dober in uspešen pri filmih z masovnim prizori, kot naša je prikladen za avtorizirane in letalske filme, kar vse smo videli iz prikazanih reklamnih odločkov filmov, od katerih jih bomo lepo število gledalci še prihodnje leto. Ameriška filmska kompanija Paramount se je specializirala za snemanje filmov v tem novem sistemu in oba filma, tako reportažni Norveški, kot reklamni o umetniških filmih v vistavisionu, sta njene produkcije. Reprodukcijska tega novega sistema v kinu Union je v celicijon uspešna, je francoski predvsem odlično reprodukcijo širokih panoramskih scen pejsažev, pri katerih je ozadje prav tako jasno in ostro kot pokrajina in predmeti v prvem planu. Da je to sistem dober in uspešen pri filmih z masovnim prizori, kot naša je prikladen za avtorizirane in letalske filme, kar vse smo videli iz prikazanih reklamnih odločkov filmov, od katerih jih bomo lepo število gledalci še prihodnje leto. Ameriška filmska kompanija Paramount se je specializirala za snemanje filmov v tem novem sistemu in oba filma, tako reportažni Norveški, kot reklamni o umetniških filmih v vistavisionu, sta njene produkcije. Reprodukcijska tega novega sistema v kinu Union je v celicijon uspešna, je francoski predvsem odlično reprodukcijo širokih panoramskih scen pejsažev, pri katerih je ozadje prav tako jasno in ostro kot pokrajina in predmeti v prvem planu. Da je to sistem dober in uspešen pri filmih z masovnim prizori, kot naša je prikladen za avtorizirane in letalske filme, kar vse smo videli iz prikazanih reklamnih odločkov filmov, od katerih jih bomo lepo število gledalci še prihodnje leto. Ameriška filmska kompanija Paramount se je specializirala za snemanje filmov v tem novem sistemu in oba filma, tako reportažni Norveški, kot reklamni o umetniških filmih v vistavisionu, sta njene produkcije. Reprodukcijska tega novega sistema v kinu Union je v celicijon uspešna, je francoski predvsem odlično reprodukcijo širokih panoramskih scen pejsažev, pri katerih je ozadje prav tako jasno in ostro kot pokrajina in predmeti v prvem planu. Da je to sistem dober in uspešen pri filmih z masovnim prizori, kot naša je prikladen za avtorizirane in letalske filme, kar vse smo videli iz prikazanih reklamnih odločkov filmov, od katerih jih bomo lepo število gledalci še prihodnje leto. Ameriška filmska kompanija Paramount se je specializirala za snemanje filmov v tem novem sistemu in oba filma, tako reportažni Norveški, kot reklamni o umetniških filmih v vistavisionu, sta njene produkcije. Reprodukcijska tega novega sistema v kinu Union je v celicijon uspešna, je francoski predvsem odlično reprodukcijo širokih panoramskih scen pejsažev, pri katerih je ozadje prav tako jasno in ostro kot pokrajina in predmeti v prvem planu. Da je to sistem dober in uspešen pri filmih z masovnim prizori, kot naša je prikladen za avtorizirane in letalske filme, kar vse smo videli iz prikazanih reklamnih odločkov filmov, od katerih jih bomo lepo število gledalci še prihodnje leto. Ameriška filmska kompanija Paramount se je specializirala za snemanje filmov v tem novem sistemu in oba filma, tako reportažni Norveški, kot reklamni o umetniških filmih v vistavisionu, sta njene produkcije. Reprodukcijska tega novega sistema v kinu Union je v celicijon uspešna, je francoski predvsem odlično reprodukcijo širokih panoramskih scen pejsažev, pri katerih je ozadje prav tako jasno in ostro kot pokrajina in predmeti v prvem planu. Da je to sistem dober in uspešen pri filmih z masovnim prizori, kot naša je prikladen za avtorizirane in letalske filme, kar vse smo videli iz prikazanih reklamnih odločkov filmov, od katerih jih bomo lepo število gledalci še prihodnje leto. Ameriška filmska kompanija Paramount se je specializirala za snemanje filmov v tem novem sistemu in oba filma, tako reportažni Norveški, kot reklamni o umetniških filmih v vistavisionu, sta njene produkcije. Reprodukcijska tega novega sistema v kinu Union je v celicijon uspešna, je francoski predvsem odlično reprodukcijo širokih panoramskih scen pejsažev, pri katerih je ozadje prav tako jasno in ostro kot pokrajina in predmeti v prvem planu. Da je to sistem dober in uspešen pri filmih z masovnim prizori, kot naša je prikladen za avtorizirane in letalske filme, kar vse smo videli iz prikazanih reklamnih odločkov filmov, od katerih jih bomo lepo število gledalci še prihodnje leto. Ameriška filmska kompanija Paramount se je specializirala za snemanje filmov v tem novem sistemu in oba filma, tako reportažni Norveški, kot reklamni o umetniških filmih v vistavisionu, sta njene produkcije. Reprodukcijska tega novega sistema v kinu Union je v celicijon uspešna, je francoski predvsem odlično reprodukcijo širokih panoramskih scen pejsažev, pri katerih je ozadje prav tako jasno in ostro kot pokrajina in predmeti v prvem planu. Da je to sistem dober in uspešen pri filmih z masovnim prizori, kot naša je prikladen za avtorizirane in letalske filme, kar vse smo videli iz prikazanih reklamnih odločkov filmov, od katerih jih bomo lepo število gledalci še prihodnje leto. Ameriška filmska kompanija Paramount se je specializirala za snemanje filmov v tem novem sistemu in oba filma, tako reportažni Norveški, kot reklamni o umetniških filmih v vistavisionu, sta njene produkcije. Reprodukcijska tega novega sistema v kinu Union je v celicijon uspešna, je francoski predvsem odlično reprodukcijo širokih panoramskih scen pejsažev, pri katerih je ozadje prav tako jasno in ostro kot pokrajina in predmeti v prvem planu. Da je to sistem dober in uspešen pri filmih z masovnim prizori, kot naša je prikladen za avtorizirane in letalske filme, kar vse smo videli iz prikazanih reklamnih odločkov filmov, od katerih jih bomo lepo število gledalci še prihodnje leto. Ameriška filmska kompanija Paramount se je specializirala za snemanje filmov v tem novem sistemu in oba filma, tako reportažni Norveški, kot reklamni o umetniških filmih v vistavisionu, sta njene produkcije. Reprodukcijska tega novega sistema v kinu Union je v celicijon uspešna, je francoski predvsem odlično reprodukcijo širokih panoramskih scen pejsažev, pri katerih je ozadje prav tako jasno in ostro kot pokrajina in predmeti v prvem planu. Da je to sistem dober in uspešen pri filmih z masovnim prizori, kot naša je prikladen za avtorizirane in letalske filme, kar vse smo videli iz prikazanih reklamnih odločkov filmov, od katerih jih bomo lepo število gledalci še prihodnje leto. Ameriška filmska kompanija Paramount se je specializirala za snemanje filmov v tem novem sistemu in oba filma, tako reportažni Norveški, kot reklamni o umetniških filmih v vistavisionu, sta njene produkcije. Reprodukcijska tega novega sistema v kinu Union je v celicijon uspešna, je francoski predvsem odlično reprodukcijo širokih panoramskih scen pejsažev, pri katerih je ozadje prav tako jasno in ostro kot pokrajina in predmeti v prvem planu. Da je to sistem dober in uspešen pri filmih z masovnim prizori, kot naša je prikladen za avtorizirane in letalske filme, kar vse smo videli iz prikazanih reklamnih odločkov filmov, od katerih jih bomo lepo število gledalci še prihodnje leto. Ameriška filmska kompanija Paramount se je specializirala za snemanje filmov v tem novem sistemu in oba filma, tako reportažni Norveški, kot reklamni o umetniških filmih v vistavisionu, sta njene produkcije. Reprodukcijska tega novega sistema v kinu Union je v celicijon uspešna, je francoski predvsem odlično reprodukcijo širokih panoramskih scen pejsažev, pri katerih je ozadje prav tako jasno in ostro kot pokrajina in predmeti v prvem planu. Da je to sistem dober in uspešen pri filmih z masovnim prizori, kot naša je prikladen za avtorizirane in letalske filme, kar vse smo videli iz prikazanih reklamnih odločkov filmov, od katerih jih bomo lepo število gledalci še prihodnje leto. Ameriška filmska kompanija Paramount se je specializirala za snemanje

V SLOVENSKIH GORICAH

Mlada kmetijska gospodarstva utirajo pot k napredku

V novi občini I-nart v Slovenskih goricah je kmetijsko glavna gospodarska panoga, s katero se bavi nad 14.900 prebivalcev. Glede na strukturo zemlje je njihova bodočnost v intenzivnem sadjarstvu, vinogradništvu in živinoreji.

O načrtnem kmetovanju v Slovenskih goricah doslej ne moremo govoriti. Začetke tega predstavljajo mlada kmetijska gospodarstva, ki so zrasla iz zemlje kmetijskega zemljiškega sklada, iz številnih parcel, ki so bile odvzete z zakoni o odpravi izkoriščenih aliskih odnosov na vasi. V le-narški občini je šest takih posestev. Vsa se borijo s precejšnjimi težavami, vendar pa vztrajno orjejo ledino in postavljajo temelje novim socialističnim odnosom. Uspehi teh posestev pa zavisiyo o veliki meri od dobrega vodstva in zavesti delovnega kolektiva. To je dosedanja praksa neizpodbito dokazala. O tem smo se prepričali na obisku v Cerkevniku, kjer je mlado kmetijsko gospodarstvo že premostilo največje začetne težave in si je s svojim delom pridobilo ugled.

V Cerkevniku je led prehlit

Ko so pred dvema leti ustanovili kmetijsko gospodarstvo v Cerkevniku, jim je primanjlovalo vsega, kar bi 120 ha obsežno posestvo potrebovalo za svoj obstoj in prosperje. Gospodarsko središče je tedaj predstavljala hlev, svinjaki in kolnica. — Osem krav, 6 volov in konj — to je bila vsa živina. Zemlja je bila zapuštena, sadovnjaki zanemarjeni, vinogradniki stari. Kolektiv, ki je štel ob ustanovitvi 16 ljudi, se je moral lotiti dela z veliko volje. Upravnik posestva Ljudez Kavčič je vložil vse svoje znanje, ki si ga je pridobil na Srednji kmetijski šoli v Mariboru in ga s prirojeno sposobnostjo in ljubeznijo do poklica s pridom izkoristil.

Ziviljenje ni teklo s pesmijo, temveč s trdim delom. Bilo je ena sama borba z zemljo, s pomankanjem in — z zaostalostjo. S slednjega se tu in tam še vedno srečujejo.

»Čemu škropite sadno drevje?« so se kmetje čudili ljudem s posestva, saj je vse zastoj, ne bo več rodilo. Vendar so že lani imeli dober sadni pridelek. Letos so ponovno trikrat škropili in gnojili pa sadje je ponovno obrodilo. Ljudje niso več delali pripomb.

Pa ne le z zaostalostjo, tudi z odkritimi sovražniki so imeli večših opravil. Zgodilo se je, da bivši vaški močeglec ni pustil ljudi s posestva po poti, ki vodi

čez njegovo zemljo. Takih in podobnih primerov nestrpnosti in nasprotovanj je danes vedno manj. Posestvo si je s svojim delom in uspehi pridobilo ugled v vasi in vsem, ki so njegovo rast spremljali z zavistjo, je danes jasno, da mu ne morejo več škodovati.

Napredek posestva nam najbolje prikaže primerjava med sedanjim stanjem in letom 1953. Hleve so lani delno adaptirali, tako da je danes v njih prostora za 46 glav živine. Z lastno vzrejo živine simendolske pasme so dosegli že pomembne uspehe, saj imajo danes 36 velikih komadov goveda, 20 telet in 7 konj. Povprečna mlečnost krav je 1600 litrov.

Tudi polja so z dobro obdelavo postala plodnejša. Medtem, ko so lani pridelali še samo 6000 kg žita, so letos pospravili nad 23.000 kg žit, hektarski pridelek pa se je dvignil od povprečja 800 — 1200 kg na 1980 kg, čeprav je letos prizadelo posevke toča.

Sicer pa po načrtu opuščajo njive in prid sadovnjakov. Letos in lani so obnovili 23 ha sadovnjakov in 2 ha vinogradov, v prihodnjem letu pa bodo nadaljevali z obnovno sadovnjakov na površini 12 hektarjev. V načrtih za prihodnje leto je tudi gradnja dveh silosov s kapaciteto 100 m³.

Krondacija najbolj pereč problem posestva

Uspešnejše delo na posestvu najbolj ovira razdrobljenost par-

rozvoj intenzivnega kmetovanja težko zamisliti.

Ni pa to edini resen problem, s katerim se ukvarja delovni kolektiv kmetijskega gospodarstva v Cerkevniku. Z delavskim upravljanjem, ki se vse bolj uveljavlja, prihaja vse bolj do izraza tudi skrb za ljudi, ki delajo na tem posestvu, ki so dobili zemljo v upravljanje. Večji del vsi stanujejo še v hišah, ki so last bivših gospodarjev. Slabe so bile vintarije že nekdanj, zdaj se lastniki brigajo zanje še manj — vendar pa jim morajo za skromno stanovanje še vedno hoditi na dno. Razen tega so domovi nekaterih delavcev precej daleč od posestva.

Da bi rešili svoje ljudi odvisnosti od bivših lastnikov, bodo na posestvu najeli kredit za gradnjo stanovanjskega poslopja in skladišč. Ko bodo poleg urejenih gospodarskih središč imeli za svoje ljudi še primerne stanovanja — in arandirano zemljo, potem bodo kmalu zaobeležili še večje uspehe kot so jih v dveh letih napori in težav, ki sta pravkar minuli.

(B)

O organizaciji kmetijske službe v Pomurju

V četrtek, dne 27. oktobra, je bila v Murski Soboti seja kmetijskega odbora pri Svetu za gospodarstvo OLO pod predsedstvom predsednika gospodarskega sveta tov. Rada Pušenjskega.

Na tej seji je bil izvoljen za predsednika tega odbora tov. ing. Tone Skvarč, direktor vinogradniškega gospodarstva Kapela, a za tajnika tov. ing. Lado Jerše, šef kmetijske inspekcije pri OLO Murska Sobot.

Naknadno so bili vključeni v ta odbor še tov. ing. Jože Silc iz Selektorskega posestva Belčinci in tov. ing. Janko Kmetič iz strokovnjaki OZZ Murska Sobot.

Kmetijski odbor je razpravljal na tej seji o organizaciji kmetijske službe. Vsi so bili soglasni v tem, da je treba dati vsem občinam potrebne kmetijske referente, ker je le od tega odvisno pravilno kmetijsko pospevalno delo na tem izrazitem agrarnem področju. To de-

lo mora biti tesno povezano s kmetijskimi združenji, ki morajo prevzeti najvažnejšo vlogo pri razvoju kmetijstva.

Kmetijski strokovnjak, ki se bo nahajal na občinskem ljudskem odboru, ne bo deloval samo po upravni liniji, temveč bo izvajal vse pospevalno delo na svojem področju preko kmetijskih združenj.

Ker zankrat ni kmetijskih referentov pri občinah, se lahko časno namestijo honorarni uslužbenci, ki so danes stalno zaposleni pri kmetijskih združenjih in kmetijskih gospodarstvih. Kmetijske združenje in kmetijska gospodarstva naj nudijo vso svojo možno pomoč občinskim ljudskim odborom pri iz-

Prostovoljni delavci Rdečega križa — Rdeči križ bo svoje naloge lahko opravljal le z vašim najtesnejšim sodelovanjem.

KMETIJSKA RAZSTAVA V SEVNICI

Ko se za Zidanim mostom začne tesna savska dolina širiti, se proti Sevnici razprostirajo še širna polja, na pobočjih hribov pa že opazimo prve vinograde, znak, da se bližamo vinogradniškemu predelom spodnje Savske doline. Sevniki okolis spada sicer v sadjarsko-živinorejsko območje, vendar pa so tu zastopane vse kmetijske panoge.

V novi sevniki občini bo kmetijsko poleg industrije mnogo prispevalo k celotnemu družbenemu dohodku. Nova upravno-politična razdelitev bo imela vpliv tudi na kmetijsko združenje, saj zdaj predvidevajo združitve KZ Sevnica, Boštanj, Studenec, Zabuškovec, Blanca in Tržišče v eno samo močno kmetijsko združenje v Sevnici.

Lep pregled sedanjega stanja združenstva bo vsakomur prva medzadružna kmetijska razstava, ki jo bodo na pobudo OZZ Krško v dnevi od 8. do 12. novembra organizirali v Sevnici. Z uspehi naprednih kmetovalcev bodo na razstavi hkrati vidni uspehi kmetijskih združenj. Pripravljalna dela za razstavo tečejo že več mesecev, tako da bo res mogoče videti najboljše prideleke iz tega območja.

Poučni del razstave bodo organizirali kmetijski strokovnjaki OZZ Krško. Kmetijska združenja bo razstavila predvsem sodobne kmetijske potrebščine, kot so

razna zaščitna sredstva, umetna gnojila ter kmetijski stroji. Kmetije bodo prikazali svoje pridelke, sadjarske in vinogradniške prideleke, prodajni biro razstave pa bo prezečke sadja in ostalih pridelkov, ki jih imajo kmetije oziroma združenja na razpolago, prodajal in sklepal pogodbe s kupci. Organizirana bo tudi vinska poskušnja domačih vin, v posebnem »čebelnjaku« pa si bodo sladkosnedneži lahko posladkali z medom. Tu bo mogoče videti tudi ostale živalske potrebščine ter jih tudi kupiti ali naročiti. V paviljonu »kmečke knjige« bodo naprodaj poljudnoznanstvene knjige za kmetovalce, sprejemali pa bodo tudi naročila za nakup kmetijskih strojev. Razstava bo torej tudi trgovskega značaja, ker bo mogoče razstavljene predmete tudi nabaviti.

Desetega novembra se bo pritekla živinorejska razstava. Tu bo mogoče videti izbrano rodovniško govejo živino sevniske občine. Razstavljali bodo tudi svinje različnih pasem, ki so razširjene v selektorski postaji Sela pa bo organizirala razstavo kokoši. Poleg združenj in kmetovalcev bodo razstavljali tudi obrtniki, ki izdelujejo kmetijske potrebščine. V svojih paviljonih bosta razstavljala združeno posestvo Boštanj-Sevnjavec ter trgovsko podjetje »Savjavec«.

V. Č.

Vlogo kmetijskih združenj NA GORIŠKEM JE TREBA OKREPITI

V teh dneh so bila na Goriškem in na Tolminskem posvetovanja med predstavniki Okrajne zadrzne zveze Gorica in predstavniki kmetijskih združenj. Na posvetovanjih je bil dan močan poudarek splošni vlogi kmetijskih združenj v prizadevanju za dvig življenjske ravni delovnega človeka.

Področje dela kmetijskih združenj je obsežno. Vzemimo samo odkup kmetijskih pridelkov in oskrbo vasi z industrijskim blagom ter reprodukcijskim materialom. Precej kmetijskih združenj niti gospodarstvo, niti s edanjno zasedbo delovnih mest temu delu ni kos. Upravnikov, pa celo knjigovodij nekaterih združenj nimajo, ker jih ne morejo vzdrževati. Kako naj potem pride bolj do izraza skrb za pospeševanje kmetijstva, skrb za hranilno-kreditno službo itd.? V vsem goriškem okraju nima niti ena združenja kmetijskega strokovnjaka. Razen strokovnjakov okrajne zadrzne zveze je en kmetijski strokovnjak v Kanalu za področje cele občine, drugi pa v Ajdovščini za Gornjo Vipavsko.

Na letnem občnem zboru okrajne zadrzne zveze so ugotovili, da veliko število kmetijskih združenj priča o tem, da združenja še niso organizirane tako, da bi imele dovolj širok gospodarski okoliš, ki naj omogoča razvoj potrebne gospodarske dejavnosti ter daje dovolj materialne osnove za uspešno delo kmetijske pospeševalne službe. Na Primorskem se je po vojni zadrževalo morda celo bolj razmahnilo kakor v ostali Sloveniji. Skoraj vsaka vas je imela svojo zadrugo. Mnoge so se kasneje združile, stanje pa še vedno ni zadovoljivo, saj mnogo združenj še ni kos velikim nalogam. V goriškem okraju je kar 111 kmetijskih združenj ali na vsako občino povprečno po 9, medtem ko pride v ostali Sloveniji povprečno na po 6 kmetijskih združenj na občino. To pomeni, da so združenja na Goriškem tudi gospodarsko šibkejša od onih v ostali Sloveniji.

Na zadnjih posvetovanjih so zamislili združenja, ki bi imela napredni združniki, saj pričakujejo, da bodo z združnimi zadrzne organizacije le okrepili, da bodo sposobne tudi za kaj drugega kot le za slabo trgovanje. Pri združenju se bodo držali načela, naj obsega vsaka zadruga gospodarsko dovolj močno zaokroženo področje z enotno ali sorodno gospodarsko problematiko. Materialna osnova za uspešno delovanje bo tako podana.

Na posvetovanju v Vipavi so precej govorili o tem, da bi bila na področju občine samo ena močna kmetijska zadruga. V Komnu menijo, da bi bilo bolje, če bi imeli namesto sedanjih 6 združenj le 2, in sicer v Komnu in v Kostanjevici. Čla-

ni KZ v Selu na Vipavskem, v Crnicah in v Batujah so na občnih zborih že sklenili z združitvijo sedanjih združenj formirati eno samo močno zadržno organizacijo. Tudi združniki v Renčah in v Bukovici so sklenili, da se bodo združili.

Ob sedanjem združenju zadrug so seveda tudi težave. Ne-kateri šibke zadruge, ki bi morale biti najbolj zainteresirane za združitve z močnejšimi, se tega najbolj branijo. Tudi ne-kateri obrobne zadruge zavrnajo združitve s šibkejšimi zadrugami v središčih. Tak primer je v Kobaridu, kjer je dosedanja zadruga izredno slabo gospodarila. Tudi nekatere močnejše zadruge v središčih se upirajo zaradi združitve s šibkejšimi v okolici. Tak primer je pri združenju KZ Ajdovščina in KZ Planina.

Kot že rečeno, bo nadaljnji razvoj prav gotovo pokazal mnoge prednosti pri gospodarjenju v močnejših zadržnih organizacijah. Jasno pa je, da vsako reorganiziranje temelji le na prostovoljni odločitvi prizadetih združnikov. M. Č.

IZ POMURJA

V začetku letošnjega leta je bila v Murski Soboti ustanovljena Zadruga hranilnica in posojilnica, ki povezuje vse hranilno-kreditne oddelke kmetijskih združenj v Pomurju in nazoruje njihovo tehnično posodovanje. Nekateri zadruge v Pomurju so svoje hranilno-kreditne oddelke že tako uredile, da bodo lahko v kratkem ustanovile samostojne hranilnice kmetijskih združenj. Vseke zneške hranilniški vlog so v letošnjem letu zbrale zadruge v Belčincih, na Cankovi, pri Gradu, v Turmizhu, Puconcih in drugod. Te hranilnice bodo imele v bodoče svoje odbore, ki bodo skrbeli za posodovanje hranilnic in organizirali denarno varčevanje na podeželju.

Sprememba pri regresih za umetna gnojila

Zvezni izvršni svet je sprejel odločbo, s katero se zmanjšajo regresji, to pa pomeni, da se povečajo cene za umetna gnojila, ki se prodajajo kmetijskim proizvajalcem, ki ne kontrahirajo žit ali industrijskih rastlin. Če se umetna gnojila prodajajo obnemen z kontrahiranjem žit in industrijskih rastlin, dobivajo gospodarske organizacije, preko katerih se izvaja to kontrahiranje regres v dosedanjem znesku. Na ta način bodo kmetijski proizvajalci, ki kontrahirajo žita in industrijske rastline dobivali umetna gnojila po nižjih cenah, kakor ostali kmetijski proizvajalci, ki niso kontrahirali žit in industrijskih rastlin, ali ki umetna gnojila uporabljajo za druge kulture.

Če gre za prodajo proizvajalcem, ki so kontrahirali, bo regres znašal od 12.000 do 31.000 dinarjev za tono umetnih gnojil domače proizvodnje in od 13.500 do 29.000 dinarjev za uvožena gnojila. Kadar se gnojila prodajajo proizvajalcem, ki niso kontrahirali, se regres giblje od 5.000 do 22.000 dinarjev za tono gnojil domače proizvodnje in od 5.500 do 18.000 dinarjev za uvožena gnojila.

Član zveznega izvršnega sveta Slavko Komar je ob izdaji odlo-

ka zveznega izvršnega sveta o načinu prometa kmetijskih proizvodov in o pogojih za kontrahiranje izjavil, da še vedno ostajajo znatni regresji za umetna gnojila tudi za tiste proizvajalce, ki ne kontrahirajo, čeprav bodo regresji nižji, kakor doslej. Zmanjšanje regresa predstavlja za vse proizvajalce, ki ne kontrahirajo žita in industrijskih rastlin, vsklajevanje tih cen s povečanimi cenami kmetijskih proizvodov, kot tudi z znatnim povečanjem povpraševanja po umetnih gnojilih.

iz naših združenj

V bivši radenski občini so tri KZ in sicer v Radencih, na Kapeli in v Račkem vrhu. Ker so to več ali manj samo trgovine brez močnih pospeševalnih oddelkov, so združniki na polietnih občnih zborih razpravljali tudi o morebitni združitvi vseh treh združenj v eno močno gospodarsko enoto. Z združitvijo bi delo ne bilo razdrobljeno, zadruga bi dobila močno ekonomsko okrepila. Imela bi lahko svojega upravnika, dobrega knjigovodjo in tehničnega strokovnjaka. Združitve je bila zato glavni predmet razprave na občnem zboru KZ preteklo nedeljo v Radencih.

Prisotna zastopnika KZ Kapela in Rački vrh sta povedala mnenje članov obeh združenj. V Kapeli so na občnem zboru

sklenili, da ostanejo samostojni, ker se čutilo gospodarsko dovolj močne. Glede združitve zadrug Radenci in Rački vrh pa imajo pomisleke Radenci. Po krivdi nekaterih funkcionarjev imajo namreč v KZ Rački vrh še nerazčistične račune za okrog 700.000 dinarjev. Navsezadnje so Radenci sklenili naj pride do združitve čimprej, vendar zahtevajo naj OZZ napravi v KZ Rački vrh revizijo, zapisnik pa dostavi v pretres obema upravna odbora.

Na občnem zboru v Radencih so razpravljali še o investiciji za nabavo novega prevoznega sredstva, prav tako pa o pripravi za veliko kmetijsko razstavo, ki bo prihodnje leto v Radgocju. Sklenili so, da se včlanijo v zadržno hranilnico, kritizirali pa so tudi OZZ, ki ni poslala svojega predstavnika niti na občni zbor KZ Radenci niti na zbor KZ Kapela.

I. K.

Letošnja sadna letina bo marsikje omogočila sušenje večjih količin sadja. — Na sliki: poljska sadna sušilnica

GROZDJE IN SADJE POD SNEGOM

V vseh vinorodnih in sadjarskih predelih vzhodno od Save se vidi manjše, pa tudi večje površine vinogradov in sadovnjakov, ki so ta čas še obloženi s plodovi. V zadnjih letih je bil ta pojav redek, vendar je letos muhasto poletje krivo, da je tako.

V dnevi od 15. do 18. oktobra so mošne tehnične kazale 12 do 15 stopinj sladkorja. To je malo, če upoštevamo kislino, ki je v mnogih primerih beležila isto količino odstotkov kot sladkor. Zaradi izboljšanja kvalitete so vinogradniki trgatve odlagali in pričakovali sončnih dni. Iz istih razlogov so sadjarji pustili dozorevati jabolka, da bi ta dobila primerno barvo ter okus. Poleg tega je tudi cena kvalitetnim jabolkom boljša. Nestalno vreme je medtem preprečevalo obriranje sadja in tudi pripomočilo k temu, da so pozne sorte jabolk pričakale sneg. Ko je prvi sneg pobelil nasade 29. oktobra, je padla tudi temperatura na minus eno do največ 5 stopinj Celzija. Sneg ter nizka temperatura sta na kakovost

sadežev kvarno vplivala. Podobne letine ob trgatvi grozdja beležijo zgodovinarji v letih 1835, 1860, 1871 in 1879. Leta 1869 je zapadel visok sneg že 18. oktobra, drugič pa 27. oktobra ter popolnoma preprečil trgatve. Mnogo grozdja je ostalo v snegu, 1879 je zapadel prvi sneg že celo 15. oktobra, nastopila je prava zima, da je zamrznila celo Drava. Tudi to leto ni bilo trgatve. Ze naslednje leto pa beležijo prvi sneg šele 11. marca naslednjega leta, pred tem pa je bila vsa zima izredno topla in brez snega.

Vreme se torej polgrava iz leta v leto. Nima svojih pravih. Vsa vremenska ugičanja in napovedi ne morejo točno in za vse poletje vnaprej napovedati vremenskih motenj in dati kmetijstvu zanesljivejših napotkov. No, zdaj ni časa za iskanje vzrokov, zakaj nekateri kmetijski pridelki niso dozoreli pravčasno, da bi jih lahko pospravili. Sneg in njegova spremljevalna zima sta nas, sodeč po značilni pridelkov, obiskala vsaj za en mesec pregodaj.

Obtulljive kmetijske pridelke pesu, repo, vse vrste zelenjave, buče, sadje in grozdje je treba pospraviti z vso skrbnostjo, da ne bi nastala še večja škoda.

Grozdje pri lahki pežbi pri mrazu do 0 stopinj Celzija je treba takoj potrgati, ga stisniti in kletariti z njim kot z močnim iz gallega grozdja. Če je bilo grozdje izpostavljeno že večjemu mrazu od 0 do 2 stopinj Celzija, ki je že zrazil vrhno kožico jagode ter je možno izhlapevanje vode, kisline in dela sladkorja, potem se bo sestavina jagode koncentrirala. V prešancu bomo dobili zgostčen sladkor in ekstrat, poleg večjih količin kisline, ki pa ni nevšečna. Temu koncentratu je primernih tudi mnogo zmrih deljav jagode, ki so vzrok močnejšemu porjavenju vina in dajo priokus po zmrilem grozdju. Ta priokus je tako ogaben in lahko napravi vino tudi nesposobno za pitje.

Če nastopi huji mraz in pa de termometer pod minus 2 stopinj Celzija, grozdje zmri. Mletje in stiskanje takega zmrijenega grozdja nam da tako imenovano »ledeno vino«, ki

je lahko izredne kvalitete. Naprav za zmriženje vina se poslužuje vinska trgovina pri transportu vin na večje razdalje, pred točenjem pa morajo taka vina ponovno razredčiti.

Kako bomo ravnali s poseblim grozdem? Mošt iz lahke ali močnejše pezelebe grozdja bomo morali hitro natočiti v močno žveplano posodo in ga po 48 urah odtočiti iz usedlega kalaja. Zveplanje mora biti v tem primeru močnejše kot pri navadnem razsluzenju, da prisilimo vso goščo mošta k hitremu sesedanju na dno sode. V večjih kletarstvih dosežejo to s filtracijo. Obs načina morata vse zmriže delce jagode in ozobka popolnoma ločiti, da se s tem prepreči porjavenje vina in odstrani priokus po zmrilem grozdju. Čistemu moštu dodamo »sulfitne vinske kvasnice« ali pa vsaj burno kipeči vinski mošt, ki smo ga dobili z grozdja, ki smo ga potrgali iz snegom.

Zaradi nizke temperature grozdja in kleti bomo morali mošt pogreti na 15 do 18 stopinj Celzija. To napravimo tako, da ogrevamo manjše količine zdravega mošta do one temperature, ki jo še vzdrži gola roka (40 do 60 stopinj Celzija), le količino nato prilivamo k hladnemu moštu tako dolgo, da

ves hladni mošt segrejeemo do kipele temperature (15 do 18 stopinj Celzija). Če bi temperatura hladnega mošta hoteli dvigniti hitreje z manjšo količino prevročne mošta, bi s tem vino lahko pokvarili, ker bi došlo okus po kuhanem vinu, okus po zmrilem grozdju ali pa novi priokus po kuhanem vinu pa sta lastnosti, ki vino lahko popolnoma onesposobita za uživanje. Nič ne bo škodilo, če se glede podrobnejšega opisa omenjenih del obrnemo na strokovnjaka za kletarstvo, pa tudi spomniti bo strokovna pomoč koristna pred prvim pretokom vina, zlasti ako bomo čutili omenjeni priokus ali porjavelo barvo. Navset bo moral dati kletar-kemik, ker bo treba uporabljati modro čiščenje, kazein in oglje. Kletarstvo pri letošnjih poznih trgatah bo torej težavno, zato je nujno, da se poznji trgači pravočasno pobrigajo za točna strokovna navodila, sicer bo škoda velika.

V mnogih primerih imajo letošne skrbi tudi sadjarji. Skrb, ali je sadje namrznilo ali ne in kako naj ga spravijo preko zime, tare tudi one kupce, ki še nimajo sadja za svoje potrebe. Znanje je dejstvo, da sadje v skladišču prenese do minus 15 stopinj Celzija temperature, nekatere sorte pa največ do 0 stopinj Celzija. Vzdržljivost nasproti mrazu je odvisna pač od sorte, od količine sladkorja ter stopnje zrelosti. Čimbolj zrel in mehak je plod, tembolj je občutljiv za mraz. Pozne sorte so bolj odporne in vzdržijo v skladišču do minus 4 stopinj Celzija, na drevesu pa tudi nekaj stopinj mraza več.

Pozna jabolka trgamo z drevesa, ko poneha mraz. Vsaka nagla sprememba bi bila škodljiva. Upajmo, da zaradi tega, ker je ob zadnjih dneh mraza bilo megleno vreme, ni posebne škode na sadju ali pa je prav majhna. Obrano sadje moramo spraviti v hladnejše prostore, nikakor pa ne takoj v tople klet ali v zakurjen prostor. Večkrat moramo to sadje opazovati in pri tem odbrati nagnite plodove. Dokončno se posledice mraza poznajo šele po nekaj tednih. Močnejše zmriža jabolka bomo spoznali po grbasti temnejši koži, če jabolko prezežemo, opazimo, da ima meso ploda potemnelo barvo.

Sladka jabolka so tudi odpornejša od kislih. Če so bila jabolka le preveč izpostavljena mrazu, bodo sposobna le za prelodelavo. Za hranjenje preko zime bi ne bila sposobna, ker nimajo večje trajnosti ter so slabega okusa.

N. F.

301 dom in družino

O ODNOSU V DRUŽINI IN SPOLNI VZGOJI

Spolna vzgoja naših otrok, zlasti se mladine, je izredno važno, a tudi zamotano vprašanje. O tem je bilo pri nas že mnogo govorenja. Nastale so razne teorije, tako napredne, kakor tudi nazadnjaške, neprimerne za naš čas in dobo, v kateri živimo. Zato smo vsi z veseljem pozdravili vest o zveznem posvetovanju, ki so ga te dni organizirala v Zagrebu društva za vzgojo otrok in mladine Jugoslavije, Zveza ženskih društev in CK Ljudske mladine Jugoslavije.

Tri dni je trajal kongres, tri dni so na tem naši javni delavci, zdravniki, psihologi, pedagogi in drugi govorili ter razpravljali o seksualni vzgoji mladine in o drugih vprašanjih, ki nasploh zadevajo družino. V dveh glavnih referatih (dr. Jože Potrč o patriarhalni in socialni družini ter dr. Anka Matič o seksualni vzgoji mladine) ter v 50 koreferatih so delegati iz vseh predelov Jugoslavije našli in obravnavali številne probleme odnosov v družini in spolne vzgoje mladine. Tako so govorili mnogo o preobremenitvi žene v družini, a mnogo razpravljano je bilo tudi o vplivu

alkohola na življenje družine, dalje o vzrokih za ločitev zakonov, ki navadno povzročajo največje gorje otrokom. Mnogo

v zgraditvi komunalnega sistema sistematično razvijati organizacije, ki se bodo ukvarjale s problemi družine in organizirale s

odobranje, saj bi pomagale razvijati marsikatero težko rešljivo družinsko vprašanje.

Posvetovanje poziva tudi vse znanstvene institucije ter univerze, da sistematično proučijo probleme v zvezi z družinskimi odnosi in moralno vzgojo mladine ter s tem pomagajo družinam, šolam ter mladinskim in drugim družbenim organizacijam v pravilni vzgoji mladine. Tudi v šolah, ki vzgajajo zdravstvene in prosvetne kadre, je treba v učnih načrtih izdelati posebna poglavja o osebnih in družinskih odnosih. Tudi v šolskih učnih načrtih je treba v nauku o človeku in higieni posvetiti večjo pozornost vprašanju anatomije in fiziologije človeka. Tudi izdajanja popularne literature za mladino, ki obravnava ta vprašanja, je treba podpreti in poskrbeti za to, da bo ta literatura dostopna mladini v šolskih knjižnicah.

Posvetovanje v Zagrebu je pokazalo nove smerice in delu in skrbi z mladino in sploh družini, kjer pa bodo morale pomagati najširše ljudske množice, da bo uspeh tudi dosežen. V. K.

Prijatelja

je bilo tudi govora o zaščiti otrok ločenih staršev. Zanimiva in pomembna so bila mnenja, ki so se kresala o seksualni vzgoji mladine, od malih otrok do seksualne in moralne vzgoje puberteta.

O vseh teh vprašanjih ter še o mnogih drugih, ki so povezana s njimi, je bilo slišati na tem posvetovanju mnogo mnenj, a tudi koristnih predlogov; predvsem so bili poudarjeni problemi sedanjih družin, a tudi organizacij, ki delajo s starši in otroci.

Največ besed je na tem posvetovanju veljalo družini v naši državi, ki se danes razvija pod pogoji naše stvarnosti, pod pogoji spremenjenih ekonomskih in družinskih odnosov. Zakonska enakopravnost ter sodelovanje žene v proizvodnji in družbenem življenju, kakor tudi družbena skrb za otroke so že mnogo vplivali na to, da se odnosi v družini spreminjajo. Družina postaja vedno bolj vez svobodnih ljudi, ki jih medsebojno vežejo predvsem čustva. Toda nezadostna materialna osnova in majhne možnosti za razbremenitev žene v gospodinjstvu še vedno otežujejo življenje naših družin. Industrializacija in povečanje materialnih bogastev, sistem samopopravljanja in ustanavljanja komun pa bo omogočilo ljudem, da vplivajo na rešitev vrste problemov ekonomskega in kulturnega življenja.

Zastarela mišljenja pa so v naših družinah še vedno in socialistična družbena zavest je družbeno potreben element, ki vzgaja ljudi v nadaljnjem razvoju družine v novo nastalih pogojih. Tudi mladini, ki živi in raste pod novimi pogoji, je treba pomagati, da bo nosilec novih odnosov med možem in ženo, ki bodo zdravi in človeški, brez katerih ne more biti osebne sreče, niti enakopravnih odnosov v družini.

Tudi na tem posvetovanju je bil poudarek na to, da je treba

pomožjo ustanov vsehstransko pomožjo družini. Prav gotovo bi tudi razne posvetovalnice za zakon in družinska vprašanja našle leta pri ljudeh na veliko

MALI POJE

Petje je poleg igranja in risanja del njegovega predšolskega udejstvovanja. Če ga pripeljemo do tega, sistematično mu vzbudi živo zanimanje, ki vodi do koristne zaposlitve in veselja. Če ne bi bilo tako, in veselje. Če ne bi dan za dnem hrepenenje pričakoval, črtal številke na koledarju ter neumorno spraševal mamo: »Kdaj bo spet glasbena?« Tisti dan v tednu, ko ima šolo, se kdovekolikokrat zbudi v strahu, da je ne bi zamudil. Čeprav so otroci, ki obiskujejo tečaj predšolske glasbene vzgoje stari štiri, pet, šest let, vendar se že v njih budi občutek dolžnosti; z nevajeno ročico že rišejo zajčka, putko, račko iz pesmic, ki se jih uče, potem pa presretno preštevajo zvezdice — to je nagrada za njihovo prizadevanje. Otrok jo občuti in dojamane bolj kot si misli.

Strah in negotovost, v prvih urah zvesta spremljevalca večine otrok, polagoma upadeta, namesto njih pa raste pogum, odločnost in se krepi samozavest ter tovarištvu. Pesmica, ki jo je Jurček še včeraj zapel še tako boječe, je danes vsa druga; glasna je in razločna. Pozneje bo takšna tudi od Dragice, ki je najbolj boječa in najmanj samostojna punčka v razredu. Skupno petje in različne vaje, ki jih mora vzgojitelj popestriti z živahnimi domislicami, bodre in pripravijo do sodelovanja prav vse. Urejujejo razpoloženje posameznikov v enotnejšo ritmično razgibanost, v delovno disciplino in tako v

nemajhni meri pripomorejo tudi k splošni otrokovi vzgoji. Otroci so pri petju večkrat preglašni kot prethiti, vendar je slednje za pevsko vzgojo

neprimerno boljše od prvega. Kako priti tu do uspeha? Vse moledovanje, prošnje, navsezadnje celo osterja beseda, kaj malo zaležejo. Morda je otrokovo petje tišje za trenutek, čez čas pa je spet vse po starem. Komur je pri srupevska rast naših malčkov, naj poskusi ta-le način. Pri otrocih v glasbeni šoli se je povsem obnesel, pri posamezniku in pri skupini.

Ko so, kot navadno, spet peli preglasno, sem narisal na tablo veliko uro in dejal: »Takole glasno, kakor zdaj vi pojete, tiktaka tale ura. — Kaj pa ta?« in narisal sem pol manjšo uro. »Ta pa tiktaka bolj tiho,« so odgovorili otroci.

Otroške žabe, kakršne nam niso všeč

Pletene žabe so tisti del otroške garderobe, ki je v hladnem času nujno potreben. Imajo prednost pred nogavičkami, vendar so v tej obliki, kot jih poznamo sedaj, prav nepraktične. Naramnice pod jopico, hladni in bluzo so le težko dosegljive. Razen tega so naramnice večkrat prekratke (zato, ker jim je otrok že odrasel, ali pa, ker »mora« biti nogavice tesno napete). Posledica kratkih naramnic je slaba telesna drža, ki pa jo moremo odpraviti z životkom, z gumbom in gumnico na hlačkah ali pa tudi z elastično vezjo. (Glej skico.)

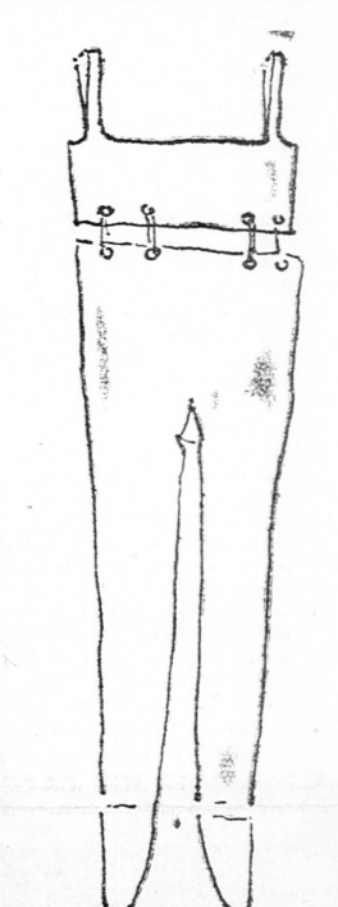
Kupujemo čevlje, ki jih obujemo na levo ali desno nogo; nogavice pa so izdelane tako, da jih lahko obujemo na obe nogi, oziroma na nobeno. To je

nesmiselno že pri nogavicah odraslih, katere pa so vsaj nekoliko prožnejše kot trde bombazaste otroške žabice. Pravilne žabice naj bi imele zato tudi pravilno ukrojeno stopalo. De-

snja in leva nogavica naj bi postala nujnost, katero more svetovati tudi zdravnik ortoped. Žabe tudi niso primerne barve. Sedaj dobimo v trgovinah rjave in bele. Te so pa kar nepotrebne, vsaj za tiste otroke, ki že hodijo, saj se na njih pozna vsak madež. Namesto belih žab pa bi bile prav primerne zelo svetlorjave, kajti v tej barvi, ki jo vidimo sedaj, so ob otroških svetilih/obekah prav grodo temne.

Kako potrebujemo žabe, ki bi bile izdelane po meri naših otrok, ve vsaka mati. Ali bi bilo res tako težko dobiti povprečne velikosti našega otroka? S to mero bi nam na šolski polikliniki z veseljem ustregli. Imeli bi pa manj žab, katerih stopala so velika, dolžina žab pa prekratka itd. Z nekaterimi izjavami pa bi ustregli tudi tistim, ki so pač nekoliko drugače raščeni kot njihovi vrstniki. Napak pri enem samem paru otroških žab je toliko, da si moremo želeči žabe drugačne oblike. K temu bi lahko še pripisali, da bi ob prožnih ženskih in moških nogavicah želeli imeti tudi prav take otroške nogavice, žabe. Ali pa je ta želja tako nedosegljiva, da bomo morali najprej počakati na ti-

stega, ki nam bo hotel prodati prvi par pravilno izdelanih žab, potem pa upati na prvi par že sodobnih otroških nogavic? D. P.

Kvačkama barelka

Tako športno čepico bomo prav rade nakvačkale, ker je preprosta in prav lahka v izvedbi. Služila nam bo v vseh letnih časih, saj jo lahko vedno nosimo. Kvačkama je s trojno nitko volne, da je gostejša in lepše obdrži obliko. Če imas volno, katere 12 gostih

pentelji meri 10 cm, kvačkaj po sledočem navodilu: Nakvačkaj 6 verzijnih pentelji, jih skleni v krogec, v katerega nakvačkaj 8 gostih pentelji. Drugo vrsto kvačkaj tako, da ubodeš vedno v zadnjo zanko goste pentelje prejšnje vrste. Prehod iz ene vrste v drugo sklenemo tako, da se ne vidi kje, prehajamo v drugo vrsto. Takoj v prvih 8 vrstah hodajamo v vsaki vrsti po 6 pentelji tako, da menjaje ubodeš dvakrat v isto penteljo. Pri 15. cm je izdelane čepice imamo 72 pentelji. V naslednjih 8 vrstah dodajamo le še 2-krat po 6 pentelji v eni vrsti. Sedaj imamo 84 pentelji in čepica se že nalahko kroži. Kvačkamo še 5 vrst čez 84 pentelji brez dodajanja. Čepica je gotova; le pod zadnjih 2 vrsti prišijemo še močan trak tako širok, da ustreza začetni širini glave. Martina.

„SVETUJTE MI...“

Blagodejno, nekako zavpno vplivata na prišelka že samo ozračje in prijazen sprejem v vzgojni posvetovalnici na Kodeljevem v Ljubljani. Semkaj se v svojih stiskah zatekajo starši po nasvet, če sami ne znajo več najti izhoda pri vzgoji svojega otroka. Mnogokrat jim prav posvetovalnica pokaže pravo pot in vzroke, ki so pogosto prav v njih samih.

Vsemu svetu zaprta knjiga raznih družinskih tragedij se počasi odpira pred paznimi očmi psihologa in socialnega delavca vzgojne posvetovalnice. Besede, ki jih marsikatera mati ne bi nikdar mogla izustiti pred tujim človekom, se tu v posvetovalnici same trgajo iz ust. Minute beže, včasih tudi ure, preden se slika otrokovega življenja in njegove najbližje okolice — očeta, matere, bratov in sester zoblikuje in pokaže bolno točko, ki je vzrok, da fant ali deklica laže, se slabo uči, je zakrknjen, krade, je trmast in neubogljiv. Včasih, pri lažjih vzgojnih motnjah otroka pomaga že prvi obisk; prvi nasveti že pokažejo staršem smernice za pravilno vzgojo otroka, vendar ne vedno. Nekateri težje vzgojne primere v posvetovalnici zelo podrobno analizirajo in jih še posebej, vsakih štirinajst dni ob-

ravnava posebna ekipa posvetovalnice, ki jo sestavljata dva psihologa, pediatr in psihater. Oba zdravnika tudi pregledujeta take otroke od časa do časa, in sicer po določilu psihologa posvetovalnice.

V vzgojni posvetovalnici pa nikdar ne obravnavajo samo otroka kot takega, kajti tako delo bi rodilo kaj šibke sadove. Poleg matere, ki pride z otrokom v posvetovalnico, je treba marsikdaj poklicati na pomoč tudi otrokovega očeta, ki imajo zelo slab odnos do svoje žene; med njima že davno ni več ljubezni, prevladujeta sovraštvo in surovost. Na otroku, ki dan za dnem živi v tem težkem okolju, se začno kmalu kazati sledovi takih odnosov med starši. Pogosto so vzrok čustvenih motenj tudi slabi odnosi med samimi otroci ki sovražijo svojega brata ali sestro, ga zasmehujejo ter ob vsaki, če tako majhni priločnosti zapostavljajo. V posvetovalnico prihajajo tudi matere z otroki, ki jim je ljubezen staršev kaj skopo odmerjena, medtem ko se sestrinica — ljubljena v hiši koplje v objljo očeteve in materine ljubezni. Zagrenjenost, zaprtost vase, odpor do slehernega materinega ali očetevega ukaza — so posledice,

ki jih začne kazati tak otrok. Polagoma postajajo neresljivi problem družine, ki pa največkrat ne ve, da je to enako težak problem tudi za samega otroka, sveda, da druge strani.

Tudi prihod novorojenčka v družino, na katerega se osredotoči vsa pozornost staršev, rodi pogosto kaj težke posledice. Prvi otrok je s tem tre-

nutkom potisnjen v ozadje. In neredko pride pri njem do čustvenih motenj. Svojega novega brata začne sovražiti, a tudi očeta in mater, ki ga nista znala pravočasno pripraviti na prihod novorojenčka. V posvetovalnici išče svet tudi prenekatera mati puberteta, ki ji je po ljubljenem mrtvem možu ostal samo še sin. Vso silo svoje ljubezni

enakih tovarišev. Mati mu ni več dovolj, celo preseda mu, ker mu je venomer za petami. Ta ga želi čim bolj prikleniti nase, a ga s tem le še bolj odbija. Pameten nasvet sociologa delavca v posvetovalnici pomaga materi, da laže razume svojega sina — puberteta in mu skuša čim bolj pomagati v tem kritičnem obdobju njegovega življenja.

Pisano zbirko igrac ima posvetovalnica — od ljubkih lutk do puške, avtomobilčkov in krokodila. Ta pa ima pogosto zelo važno vlogo. Med igranjem z lutkami je bil oče prva žrtev, ki je »končal« v krokodilnem žrelu. Psiholog, ki otroka med igro, pomenkujejo se z njim, dobro opazuje, takoj spozna, da je oče izvor otrokovih čustvenih motenj, včasih pa vsa družina, od starega očeta do dojenčka. Bili so primeri, ko je dečko postreljal vse lutke, ki so predstavljale njegove domače razen stare matere, ki ji edini prihrani smrt.

Igračke v posvetovalnici niso torej prave igradke, temveč so veren pripomoček psihologa, s katerim ta otipuje najbolj bolečo rano otrokovega življenja, ki je povzročila v njem čustveno motnjo. To pa lahko povzročijo poleg neurajnih družinskih odnosov tudi razne bolezni, katerih posledica je otrokova razdražljivost, zelo hitra utrujenost, umska zaostalost in podobno.

Vrata posvetovalnice so že od meseca marca odprta vsem tistim, ki sami ne najdejo rešitve pri vzgoji svojih otrok. Doslej so obravnavali v posvetovalnici že 150 primerov ali bolje rečeno, obravnavala sta jih le psiholog in socialni delavec. Sele nedavno je posvetovalnica dobila še enega psihologa, vendar bo kljub temu še vedno preveč dela. Trije ljudje namreč težko zmorejo to odgovorno in važno delo posvetovalnice. Treba bi jih bilo še več. Toda prostora ni. Pretesno je že sedaj, saj se posvetovalnice poslužuje že mnogo staršev. In še več bi jih prišlo, da ni tako odmaknjena iz mesta. To je tudi vzrok, da tisti otroci, ki so »okrevale« ne prihajajo s starši več v posvetovalnico, čeprav bi bilo to potrebno. Nekateri starši se pa tudi naveličajo, še preden je vprašanje njihovega otroka razvoljeno, kajti največkrat ni edinec tisti otrok, za katerega iščejo nasveta. Doma so še mlajši bratci in sestrice. Solar (večina otrok, ki prihaja v posvetovalnico, so šoloobvezni otroci) bi zamujal šolo in pouk. Vendar je kljub takim sluščajem velik odstotek tistih, ki vztrajajo do konca v dobro svojega otroka.

Tiho, neopazno se odvijajo življenjske vzgojne posvetovalnice na Kodeljevem, ki pa je že marsikateri družini vrnila otroka. V. K.

Kaj bo iz njiju?

PISE: JANEZ TRNOVC

ZA OČETOM

RISE: MIKI MUSTER

121. Ko je bila še vrvega gotova, sta opice privezala k vratom pred kolibo in jo izpustila. Ker je živalca mislila, da je zdaj prosta, se je divje zagnala proč, a obravnica in vrvice sta dobro vzdržali pritisk. Opice je sunek vrvel nazaj, da se je preklunila in povajala po tleh. Potem se je še nekajkrat poizkusila osvoboditi vezi in se nazadnje utrujena umirila.

122. Zanimanje za lepo živalco ju je tako zelo premetilo, da sta pozabila celo na izdelovanje novega splava. Pri njej sta prečepela ves dopoldan, jo opazovala, ji prinašala razne sadeže, ki sta jih iztaknila v bližini, in jo nazadnje je prepogovorila, da jih je pokusila. To ju je navdalo s še večjim veseljem. Zdjaj sta vedela, da jo bosta mogla tudi prehraniti.

123. Šele ko sta postala že prav počteno lačna, sta se zavedela, da ne smeta tako tritati dragocenege časa. Pripravila sta kosilo zase in za Kunijsa, ki se tudi ni mogel ločiti od opice, in se nato pričela posvetovati, kako bi zgradila splav. Palisadrovina, ki katere sta napravila kolibo, je bila predrta za vozilo, ki sta ga potrebovala, v bližini pa boljšeje lesa nista opazila.

ZAHVALE

Vsem, ki ste spremljali našo zlastno, nepozabno mamico
CECILIJO TAVZELJ, roj. Kos
na njeni zadnji poti in ji pokloniti ovedje, naša iskrena hvale. Posebno zahvalo pa smo dolžni župniku Puclogu za spremstvo, dr. Kušarju in dr. Justinu, ki sta ji lajšala njeno trpljenje, pevcem za glasljive žalostinke, stoženskim gankam za venco in spremstvo, dragim kolegam in mladim osnovne šole Ježica, posebno pa tov. uprav. Mari Petecovi za tolažbo in pomoč v naših najtežjih urah življenja. Najtopleje pa se zahvaljujemo tudi prijateljem: N. Činikarjevi in Gerkerji - ki so našo ljubo mamico obiskovale v njeni hudi bolezni; jo tolažile in ji pomagale; 4. nov. 1953.
Zaljuočji otroci.

RADIO

SPORED ZA SOBOTO
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 18.30 in 22.00.
5.00-6.20 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pester glasbeni spored); 6.20 Naš predlog za Vaš jedilnik; 6.25 Reklame; 6.35 Koncertni valčki; 7.10-7.30 Kvartet Jožeta Kampla in trio Boruta Lesjaka izvajata zabavne melodije; 11.00 Radijski kolezar; 11.05 Gospodinjaki; 11.15 Domači napovedi; 11.45 Poje z nami; otroci; 12.00 Za vsakogar nekaj (pester glasbeni spored); 12.30 Kmečki univerziteti - Dr. Jože Lavrič: Zbiranje v okviru kmetijstva in narodnega gospodarstva; 12.45 Planist Cor de Groot igra popularne skladbe; 13.15 Zabavna glasba, vnes reklame; 13.30 Od melodije do melodije; 14.20 Pionirski kotiček; 14.35 Zleži ste - poslušajte! 15.15 Klavir v ritmu - sodelujeta Mojmir Šepič in ture Rožek; 15.30 Utrinki iz literaturov - K. N. Macha; Pesmi; 15.45 Legi glasovi - lepe pesni (spored priljubljene popevke); 16.00 Nove knjige; 16.10 Koncert po željah; 17.20 Zabavna in plesna glasba, vnes reklame; 18.00 Okno v svet; Zivljenjske v Kalemurji; 18.15 Poje Ljubljanski komorni zbor p. v. Milka Škobertna; 18.30 Radijski dnevniki; 18.00-21.45 Ludvig van Beethoven: Fidelio, opera v 2 dejanjih (Francoska dunajska dvorana Opero); Slavnostna otvorila koncerta, dirigent dr. Karl Böhm; 21.45 Laha glasba; 22.15-23.00 Oddaja za naše izseljence - na valu 327.1 m; 22.15-23.00 UKV program: Plesna glasba; 23.00-24.00 Oddaja za tulinjo - na valu 327.1 m (prenos iz Zagreba).

KINO

UNION: amer. barvni film »Snežna na Kilmindarzu«. Breda tednika. Predstave ob 15., 17., 19. v glavni vlogi: Gregory Peck, Ava Gardner. Ob 21. in 22. odomski nastopi filmove Paranoševne produkcije iz leta 1953-56 na VISTAVISION sistemu.
KOMUNA: amer. film »Greh noči«. Tednik FN 44. Predstave ob 15., 17.30 in 20. v gl. vlogi: Spencer Tracy, Katherine Hepburn.
SLOGA: angl. dok. film »Pod Rdečim morjem«. Tednik. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. v gl. vlogi: Hans Hass, Lotte Berl.
VIC: amer. barvni film »Raspodija«. Brez tednika. Predstave ob 15., 18. in 20. v gl. vlogi: Elizabeth Taylor, Vittorio Gassman. Prodaja vstopnic v vseh štiri kinematografi od 9.30-11. ter od 14. dalje.
SOKA: franc. film »Mayerling«. Tednik. Predstave ob 15. in 20. v gl. vlogi: Romy Schneider, Danielle Darrieu. Prodaja vstopnic od 14. dalje.
SISKA: angleški film »Mlada zaljubljenca«. V glavni vlogi Odile Versois, David Knight in Joseph Tomelty. Predstave ob 15. in 20. Prodaja vstopnic od 14. dalje.
TRIGLAV: angleški film »Mlada zaljubljenca«. V glavni vlogi Odile Versois, David Knight in Joseph Tomelty. Predstave ob 15. in 20. Prodaja vstopnic od 14. dalje.
LITOSTROJ: jugoslovanski film »Koncert«. Ob 18. in 21. Prodaja vstopnic ured pred približkom predstavi.
SVOBODA: SENTVID: ameriški film »Slavolok zmagae«. Ob 17. VEVCE: jugoslovanski film »Zaljubljenca«. Ob 18. in 20. Prodaja vstopnic od 14. dalje.
ZADOBROVA: jugoslovanski-montenegrinski film »Zaljubljenca«. Ob 18. in 20. Prodaja vstopnic od 14. dalje.
DOMZALE: finski film »Porodni venci«. Ob 18. in 20.
KAMNICE: mehiški film »Ukrede na sreča«.
JRSE »INDUPLATI«: italijanski film »Zaljubljenca«. Ob 20.
BLEED: slovenski film »Tri zgodbe«. Ob 17. in 20.
BREZICE: argentinski film »Vojsna gaubev«. In FN 42.
NOVO MESTO »KRAK«: ameriški film »Zaljubljenca«. Ob 18. in 20. Prodaja vstopnic od 14. dalje.
KRANJ »STORZI«: ameriški film »Belle Starosova hčerka«. Ob 18. in 20. Ob 22. predstavi ameriškega filma »Ujeto mesto«. KRANJ »SVOBODA«: ameriški film »Zaljubljenca«. Ob 18. in 20. Ob 20. predstava odpade.
JENESICE »RADIO«: ameriški barvni film »Lahko je ljubiti«. Ob 18. in 20.
JENESICE »PLAVZ«: amer. film »Rdeča reka«. Ob 18. in 20.
KOROŠKA BELA: ameriški barvni film »Lahko je ljubiti«. Ob 18.

Nad 1500 vrst izdelkov

daje damas na trg Tovarna kovanege orodja v Zrečah

Po obisku v tovarni so nam povedali tudi marsikaj o svojih izdelkih. Kot vsa zadnja leta jim še sedaj občutno prinašajo kvalificirani delavci. Ta problem sicer že ves čas rešujejo z gradnjo stanovanj, ki pa zaradi pomanjkanja sredstev ne teče vzporedno s potrebami. Čeprav so zrasli v Zrečah novi bloki in vrsta zasebnih enodružinskih hiš, je pomanjkanje stanovanj še vedle priznane.

Nova tovarna je dala ljudem možnosti, da različno vrsto kovanih izdelkov, kar so s pridom izkoristili, saj odpade na staro proizvodnjo komaj četrtina izdelkov, vse drugo pa predstavljajo novi, kompozitirani izdelki - od kovki in nova orodja vseh vrst. Tudi bruvo - produkt tovarne se je v zadnjih treh letih povečal skoraj za štirikrat.

ŠE NEKAJ... »

REBRATA GUMA GA JE IZDALA!
V skladišču gradbišča »Agrotehnik« na Novih Jaršah pri Ljubljani so 11. julija v ponedeljekovih jutranjih urah opazili vliom v zaklenjeni zaboj z elektrotehničnimi predmeti v široko elektro-montersko R. F. Štorec je s te-sarstvo spojko nasilno odprt za-klenjeni zaboj in si iz njega pri-vozil razno orodje (kleščice, komarčice, monterski nož, dva svedra, kople in 50 metrov NG žice) v skupni vrednosti okrog 7.300 dinarjev.

Ker sta gradbišče čez nedeljo varovala dva čuvaja, je padel sum na čuvaja Jožeta Čurčiča iz Trna pri Murski Soboti, ki je dne 1. julija ob 14. uri nastopil službo in jo predal naslednjega dne drugemu čuvaju K. D. z zadričdom, da je vse v redu, ne da bi ome-nil, da je ob nastopu službe v od-padu našel skladiščno vrata odprta in jih je sam sklenjal zapreti. V ponedeljek so elektro-monterski vajenci ugotovili, da je bilo v za-boju vloženo, v neposredni bližini zaboja pa so opazili sledove čevljev gumarje z rebrostnimi pod-plati.

Pri prijavi tativne so organi LM ugotovili, da se sledovi čevljev ujemajo s čevlji, ki jih je takrat nosil Čurčič. Ko je bil zaslišan, je na zahtevo sledovi v skladišču čevlje in nato šele on, ki jih je nosil ob opravljanju svoje službe, najprej pa je celo trdil, da med službo v skladišču sploh ni bil. Po tem dokazu, da sta se ob pri-merjanju sledovi v skladišču z njegovimi čevlji popolnoma uje-mali, je priznal, da je bil v skladišču, ker je ob nastopu službe našel skladiščno vrata odprta in jih je sklenjal zapreti. Zaradi te-že govorilnih izjav in ker jih ni mogel zapreti, je poiskal kleščice tesarsko spojko, s katero je bil deloma zaprt vrata, spojko pa shrani pod neki zaboj. Ko je Čurčič na zahtevo organov LM spojko izročil, so ugotovili sledo-ve sive barve, s katero je bil pobarvan zaboj z orodjem. Poleg tega so organi LM ugotovili, da je zahtevo vloženo vliomu tudi v obkrožovalčevu skladišču. Med preiskavo pri Čurčiču ukradenih predmetov niso našli, obdolženi pa je izjavil, da bo plačal, kar je Čurčiču vzel.

Čurčič je sodišče obsedel na 8 mesecev zapora, pogojno za do-bo dveh let.

NEHVALEŽNOST JE PLAČILO SVETA
Tako se je pridružil prileten krojaški mojster M. F. iz bližnje okolice Ljubljane, ko mu je mlado deklica, ki jo je iz usmiljenja vzel pod streho, ukradilo 30.000 din in izgubilo brez sledu.

Ko so se kriminalni organi po-drobneje zanimali za njegovo ne-hvaležnost, je prišel na svetlo, da je koncu septembra po Ljubljani potekala brez zapolitve kakih 20 let stara Stefan Jožica, doma iz Osoj-nj pri Senuku. Iskala je priložnostnega zaslužka kakršne koli vrste in seveda tudi stanovanje. Slednje je neletela na dobrodušnega krojača, ki jo je povedel v svoje stanovanje, kjer je uživala gostoljubje kar 4 dni. Četrti dan pa je iz predalčka, kjer je imel dobrodušni mož spravljene denar, vzela 30.000 din in se podala v mesto trgovine, kjer se je ob-nežala celo z glavni denar in spre-mila celo z raznim denarnim likuzničnim predmeti, denarnico, nožno torbico in drugo drobna-rjlo, nato pa je kot moderna da-ma odšla za izprezembno zraka v

Spomenik žrtvam NOB na Jesenicah

Maketa spomenika žrtvam NOB na Jesenicah je končno le izdelana, sredi novembra pa jo bodo že prepešili na Jesenice. Ta bo razstavljen v času, ko bo imel občinski odbor Zveze borcev letno skupščino. - Občinski odbor Zveze borcev želi, da bi si to ma-keto ogledalo čim več ljudi, ki niso bili v vojni pripombi in predloge za izboljšavo. U. Z.

Naši so spomenik Antona Tomšiča

Pred dnevi so v Mariboru na dvorišču stavbe Vita Kraigerja 8 našli med robniki in raznim drugim kamenjem spomenik Antona Tomšiča, o katerem so bili vsi prepričani, da je z okupaci-jo za vselej izginil. Spomenik je stal prvotno na starem pokopališču na danšnjem stadijoni Branika. Z opustitvijo pokopališ-ča so spomenik prenesli na mu-zejško parcelo, ki ga postavili v bližini, kjer stoji danes Jurčičev spomenik. Nemci so spomenik l. 1941 razbili v njegovih pet se-stavnih delov in prepešili na ome-njeno dvorišče. Spomenik je visok 3,60 m in zgrajen v obliki obeliska, ki stoji na štirih pod-stavah. Zanimivo je, da ima zgoraj vrisano peterokrako zvez-zo, ki jo je takrat smatrali za simbol svobode. Na podstavku v obliki kocke je zapisano: »Hra-bremu bojujcu o svobodi in nap-reduki slovenskega naroda po-stavili njega čestitje! 1975 leta.«

Anton Tomšič je bil razgledan slovenski napredni politik in kul-turni delavec miškovske zveze. Branika. Z opustitvijo pokopališ-ča so spomenik prenesli na mu-zejško parcelo, ki ga postavili v bližini, kjer stoji danes Jurčičev spomenik. Nemci so spomenik l. 1941 razbili v njegovih pet se-stavnih delov in prepešili na ome-njeno dvorišče. Spomenik je visok 3,60 m in zgrajen v obliki obeliska, ki stoji na štirih pod-stavah. Zanimivo je, da ima zgoraj vrisano peterokrako zvez-zo, ki jo je takrat smatrali za simbol svobode. Na podstavku v obliki kocke je zapisano: »Hra-bremu bojujcu o svobodi in nap-reduki slovenskega naroda po-stavili njega čestitje! 1975 leta.«

V bodoče več zanimanja!

Te dni je bila v Domžalah seja občinskega odbora Socialistične zveze, ki se je udeležila komaj tretjina odbornikov. Zaradi tega so navzoči povsem upravičeno za-htevali, da naj o nedelavnih od-bornik-komunistih, ki neupravičeno izostajajo in se izmikajo delu, razpravljajo osnovne organi-zacije in občinski komite ZK.

Ko za zadnji seji so razpravljali o delu Socialistične zveze na vasi. Sklenili so, da bodo osnovnim organizacijam predlagali naj pri-rejajo razne strokovne tečaje, ob-razila, predavanja, hkrati pa naj razvijajo kulturno dejavnost na vasi, saj so za to zimski meseci najbolj prikladni. Menili so, da se tudi o nedavnih zbiorih volivcev, ki so bili po vseh krajih v občini. Čeprav se na te zbere dobro pripravijo, vendar jih ni bilo vseh sedežih bivših občan zborovanja pripadnikov predvojaške zveze. Najbolje so takšna zborovanja doslej uspela v Murski So-boti, Bodonci in Tišini. V Mart-jancu so organizirali čim eno-dnevno vajo. Na zborovanjih so se mladinci seznanili z orožjem, s taktičnimi vajami in z raznimi drugimi vojaškimi predmeti. Zbo-rovanje je udeležilo okrog 1100 mladincev. Zborovanja predvojaš-ke zveze bodo leto organizirali še v Petrovcih, Cankovi, Salov-čih, Mačkovičih, Gradu in v Ro-gosevcih. Med najslabšimi je bilo zborovanje v Ljubljani, ker je občinski ljudski odbor v Lendvavi pokazal premalo zanimanja.

Predvojaška vzgoja v Prekmurju

Komisija za predvojaško vzgojo pri Svetu za šolstvo OLO Murska Sobotica je sklenila, da bo za vse pripadnike predvojaške vzgoje na-bavila enotne uniforme. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev predvojaške vzgoje niso orga-nizirali nobenih zborovanj. Vseh sedežih bivših občan zborovanja pripadnikov predvojaške zveze. Najbolje so takšna zborovanja doslej uspela v Murski So-boti, Bodonci in Tišini. V Mart-jancu so organizirali čim eno-dnevno vajo. Na zborovanjih so se mladinci seznanili z orožjem, s taktičnimi vajami in z raznimi drugimi vojaškimi predmeti. Zbo-rovanje je udeležilo okrog 1100 mladincev. Zborovanja predvojaš-ke zveze bodo leto organizirali še v Petrovcih, Cankovi, Salov-čih, Mačkovičih, Gradu in v Ro-gosevcih. Med najslabšimi je bilo zborovanje v Ljubljani, ker je občinski ljudski odbor v Lendvavi pokazal premalo zanimanja.

DNEVNE VESTI

KOLENDAR
Sobota, 5. novembra: Savina
Na današnji dan leta 1944 so zavezniska letala napadla glavni stan koruškega estapa.

Na pravni fakulteti je bil diplomirani Mišič Ivan. Čestitamo!

Društvo visokošolskih profesor-jev in znanstvenih delavcev obve-šča svoje članstvo, da bo prihodi-ni družabni večer v ponedeljek, 8. novembra 1953, v prostorih Kluba znanstvenih delavcev v Wolfovi ulici I-III s predvajanjem skopičnih slik z vsega sveta, z glasbenim programom in za tem s prosto zabavo s plesom (za ples-no glasbo je tokrat bolj preskrb-ljeno). Začetek ob 20. uri zvečer. Namesto venca na grob pok. Terenzi Pintar, vdove notarja, je darovala družina Jeras 1900 din za slepo mladičo, Iskra hvala!

Ce veliko stojš, ali mnogo do-či, daš svojim nogam osvoboditve kopeli z »JELA« soljo. Poizkusi in povej drugim, da je »JELA« sol edinstvena.

ZA OTROSKO KOZO
»Pour Vous«
NAJBOLJŠA KREMA!

»KROŠAN« že poznaš kot naj-boljšo sredstvo za ohranitev krompirja pred gnitjem. Prav-očasno si ga oskrbi v zadrugi, se-menarni, drogeriji.

GLEDALIŠČA

DRAMA LJUBLJANA
Sobota, 5. nov. ob 20: Lorca: Svabta krvi. Izven in za po-deželje.
Nedelja, 6. nov. ob 18: Lorca: Svabta krvi. Izven in za po-deželje.
Torek, 8. nov. ob 20: Miller: Lov na čarovnice. Abonma red G. Sreča, 9. nov. ob 17: Javni razgo-ovor z obiskovalci v dramskem foyeru - vstop prost.

V sredo, 9. novembra, ob 17. uri bo v dramskem foyerju javen razgovor gledališkega vodstva z obiskovalci. Vodstvo Drame bo v 17. in v bodočih razgovorih do-biti neposredni stik z obiskoval-ki, spoznati želje, predloge in kri-tične pripombe iz njihovih vrst, hkrati pa bo obiskovalcem od-go-varjalo na vsa vprašanja, ki za-devajo delo dramskega gledališča. - Na razgovor vabimo vse obis-kovalce in prijatelje Drame SNG. Vstop je prost.

OPERA

Sobota, 5. nov. ob 19.30: Verdi: Ples v maskah. Gostovanje Ru-dolfa Francja. Izven in za po-deželje.
Nedelja, 6. nov. ob 19.30: Masse-netti: Manon. Prvi dan. Izven. Ponedeljek, 7. nov. Zaprto.
Torek, 8. nov. ob 19.30: Gounod: Faust. Gostovanje ameriške pev-ke Bettine Jonich v vlogi Mar-garete. Izven in za po-deželje.

Priloge k prošnji: prepis matu-rišnega spričevala - potrdilo o končani vojaški službi, kratke živ-ljenjske in prepis rojstnega lista. Okrajni ljudski odbor Ljubljana. Tajništvo za prosveto -R

DIREKTORJA

Pri Gradbenem podjetju v Slo-venskih Konjicah.
Diplomski izpit na gradbeni fa-kulteti, državni strokovni izpit s 5-letno prakso; z najmanj 5-letnim delom na terenu v stroki ali di-plomski izpit gradbenega tehnika z 10-letno prakso, ki je predmet sposobnosti in vsestranska raz-gledanost. Plača po tarifnem pravilniku. Prijava pošljite do 1. marca 1953 Komisiji za razpis mesta di-rektorjev pri Občinskem ljudskem odboru Slovenske Konjice. Komisija -R

UMRLI

Vsem sorodnikom, prijateljem in sošolcem sporočamo žalostno vest, da je doprl naš dragi
MARJAN DOLENC
študent pravne fakultete v Ljubljani
Pogreb bo v nedeljo, 6. novem-bra, ob 9. uri v Selcih. Praprotno, 3. novembra 1953. Zaljuočji: oče in mati; bratje in sestre ter ostalo sorodstvo.

Umrla nam je naša mama
ANGELA JANCAR
Pogreb bo v nedeljo ob 3 uri iz Dražgoške in na pokopališče v Dravljanih. Zaljuočji hčerke, zeta, vnuki in ostalo sorodstvo. Drevlje, 4. nov. 1953.

POSTREZNIČO ZA NEKAJ UR

telesno ščen. Delmatinova 3-11. desno.

VAJENCA sprejema Pohodstvo inšarstvo, Cerkna 148. 20210-3

GLOBOK OTROŠKI VOZICEK - prodaja za 3000 din. Rožna dol. c. XVII, št. 15. 20216-4

NOVA VRATA in 2 očna prodaja. Rožna dol. c. XVII, št. 15. 20217-4

POSESTVO 1,5 ha s hišo v Zg. Du-pliču sprejema. Polzeve se pri Dajčman Francu, Lornanje 2, pošta Lenart v Slovenskih go-ricah. 20219-4

KRZNEV PLASČ, CRN POLČEN, za močno posavo, srebrna in gorska hišica, vse novo, in mo-ški zimski plašč, črn, ugodno naprodaj. Naslov v oglašnem oddelku. 20217-4

PERFECTINA STENOGRAFIJA želi namestitve popoldne. Pono-dbe pod 6000 v ogl. odd. 20218-1

ISCENO Marja in več moških, ki imajo veselje do priužitve strojne obdelave kovin. Zglašite se osebno ali pošljite pisemne prošnje na podjetje »Pulska« komunikacije, Ljubljana, Priznanj 24. 20213-1

UPRAVA CEST OLO Ljubljana sprejema takoj v službo usluž-benca za posle socialnega za-varovanja in meznega knjigo-vodje. Pisemne ali ustne pro-šnje na Upravo, Vilharjeva 14. 20218-1

KOZLOVČI PLASČ, rjav, z mufron, lep, prodan. Naslov v ogl. odd. 20214-4

PRDAM kompletno otroško pos-teljno, lepo okrašeno, za 6000 din. Naslov v ogl. odd. 20218-4

KUHINSKO PORCELANASTO svetilko na škrpice prodam. - Naslov v ogl. odd. 20213-4

PODGANE IN MIŠI strupite z lina. Prezljevi pripravljal Ljub-ljana, Wolfova 3. 20214-4

KMETIJSKA ZADRUGA Zalina - proda voz zapravilniček in diro. Prednost pri nakupu imajo pod-letja socialistične sektorja. - Interesenti naj se obrnejo pi-sмено ali osebno na našo Kmetijsko zadruga Zalina, a. Gromplje. 20217-4

PRDAM: postelje, nočno omari-co in jedilno mizo s stoli - masivne oreh. Naslov v oglaš-nem oddelku. 20217-4

ZAPRAVLJIVČEK, rajben, dobro ohranjen, kupino. Polzušnica postaja zdravilnih zelišč Gor-čiča 33, pošta Medvedo. 20219-5

PLANTINO vznesen v najden. Na-slov v oglašnem oddelku. 20219-3

STAREŠA ZAPOSLENA zakopa šteta prazno ali opranjenjo sobo s soprobar kuhinje. Po-nudba pod »Visoka nagrada« v ogl. odd. 20218-3

ABSOLVENT tehnike šče sopo. - Ponudbe pod »Instrukcije« v ogl. odd. 20214-9

ENOSOBNO STANOVANJE v Kamniku zemanjan za enakega kjerkoli v Ljubljani. Naslov v ogl. oddelku. 20219-9

DVOSOBNO STANOVANJE na Bledu-Zagorje. Zemanjan za enako v Kranju ali Ljubljani. Juvan Alojz, pravni referent - Bled, Zagorica 4. 20217-3

ABONENSTE sprejema na do-bro domačo kranje - Florjanji, Metelkova 1-11. 20214-11

Sporočamo žalostno vest, da je tragično preminil najstarejši član našega kolektiva, nepozabni tovariš

JOŽE ANDREJAS

delovodja, član delavskega sveta in upravnega odbora

Pogreb bo 5. novembra 1953 popoldne. Neumornega in zvestega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.

Delovni kolektiv in sindikalna podružnica gradbenega podjetja »Sava« Videm-Krško

PO VČERAŠNJI SEDMI SEJI ŽENEVSKE KONFERENCE ŠTIRIH VELESIL:

Vsi ministri zapustili Ženevo

Dulles je odpotoval na Dunaj in Brione, Macmillan, Pinay in Molotov pa na posvetovanja s svojimi vladami

Ženeva, 4. nov. (Tanjug). Zunanji ministri štirih velesil so se po sedmi seji ženevske konference...

cejšnja ugotovitva o možnostih, da se na ta način vključijo v reševanje nemškega vprašanja...

PRIPRAVE ZA EVROPSKO PRVENSTVO V VESLANJU

Na Bledu je zdaj obilica dela

Kakor je znano, je bil preteklo nedeljo v Zagrebu plenum Veslaške zveze Jugoslavije...

Navožeti so navdušeno pozdravljali vest, da bo maršal Tito pokrovitelj te velike prireditve...

Zastopniki organizacijskega komiteja za evropski šampionat so izbrano poročali o dosedanjih pripravah na Bledu...

Druga važna naloga plenuma je bila, da prouči možnost in pripravljivost naših ekip za nastop na evropskem prvenstvu...

Plenum zveze je odobril poročilo veslaških delavcev iz Slovenije in potrdil sklep sekretariata, da prevzame svojo organizacijo Veslaška zveza Slovenije...

KOLESARSKIH DIRK NA STADIONU DE BO! Toliko zaželenih - napovedanih kolesarskih dirk na stadionu v Siski...

Disciplinsko sodišče NZJ je kaznovalo mostarskega Veleža s 50 tisoč dinarjev globo, ker je prišlo s svojega igralca Mujčiča...

SPET PRVENSTVENA TEKMA V NOGOMETU Mariborski Branik v Ljubljani

Po štirinajstdnevem odmoru, za katerega je dalj povod večkratno srečanje naših nogometašev z Avstrijci...

Dve točki bosta gotovo ostali doma, in sicer iz obračuna med slovenskimi nasprotnikoma mariborskim Branikom in domačo Ljubljano...

Starec je sedeč na krmilni čolna spuščal za seboj tanki gumirani električni vod, ki ga je deroča reka metala na površje...

Potrežiti sta objavila kamen za kamnom v vrvice in jih privezovala na meter ali dva razdalje na kabel. Končno sta s čolnom, krenila čez vodo k drugemu bregu...

bo pripravil pomlajene ekipe osmerca, dvojke z in brez krmarja, četverca s krmarjem, double scouls...

Z OBEH MEDNARODNIH TURNIRJEV V ZAGREBU TRIFUNOVIĆ V VODSTVU SAM Zagreb, 4. nov. V včerašnjem tretjem kolu mednarodnega šahovskega turnirja je bila v ospredju zanimiva partija med Smislovim in Ivkovićem...

Pretnosti prostori za toliko teledaševci Jeseniški teledašci so bili tudi letos uspešni in zmagovalci na številnih prireditvah...

Na mednarodnem namiznoteniskem prvenstvu Jugoslavije v Beogradu je bilo že prvi dan dvoje presenečenj...

Na ekipnem šahovskem turnirju v Monte Karlu, ki je bil končan pred dnevi, je z veliko premočjo zmagala beogradska ekipa Slavije s 5,5 točkami...

Izmučen od zavratne bolezni je danes preminil v 58 letu naš dragi mož, oče, sin, brat, dedek, stric in svak EDO POHL...

Atomsko agencijo je treba ustanoviti brez odlašanja

Vodja jugoslovanske delegacije pri OZN Leo Mates o nagibih, ki so jo vodili, da je v političnem odboru Generalne skupščine OZN glasovala za sprejeto resolucijo

New York, 4. nov. (Tanjug). Vodja jugoslovanske delegacije pri OZN Leo Mates je v zvezi z zaključkom debate o mirnodobnem izkoriščanju atomske energije izjavil...

Naša sindikalisti prispeli v Moskvo Moskva, 4. nov. (Tanjug). Nocoj je z letalom iz Beograda prispela v Moskvo jugoslovanska sindikalna delegacija...

Poziv Thoreza socialistom PARIS, 4. nov. (Reuter). Generalni sekretar KP Francije Maurice Thorez je v poročilu, ki ga je prebral na današnjem sestanku CK KP Francije...

Obrotno podjetje »Kamnoseštvo« Kranj razpisuje mesto knjigovodje po možnosti moško moč Pogoj: večletna praksa, plača po dogovoru, nastop službe takoj ali po dogovoru.

»HRASTA« podjetje za izdelavo finega pohištva v Ljubljani, Linhartova ulica 49/a, razpisuje mesto OBRATOVODJE Pogoj: lesni tehnik z najmanj petletno prakso ali mizarski mojster z večletno prakso v vodenju mizarskega obrata...

AVTOMOBIL znamke Fiat 1100, v brezhibnem stanju, ugodno prodaja Državna založba Slovenije

DUŠAN SIMIČ JE TEŽE UMIRATI ZJUTRAJ

Starec je sedeč na krmilni čolna spuščal za seboj tanki gumirani električni vod, ki ga je deroča reka metala na površje in nosila skupaj s čolnom s seboj. Ivan je v vztrajnem veslanjem zadrževal čoln in se trudil, da bi skrajšal pot in da bi čim prej prispel na drugi breg...

»Kaj be sedaj?« je pomislil Ivan in se v skrbi popra-kal po tilniku. »Ne sliši se več!« je rekel starec, ki je prisluškoval nekaj časa, ali se bo lokomotiva zopet oglasila. »Bržkone so obstali tamkaj...« Djordje se je zganil. Ko je slišal ta razgovor, je nekoliko oživel. Odprl je oči: »Ali gre... vlak?« »Gre, gre, Djokan!« je odgovoril starec. »Se nekoliko počakajmo, še nekoliko!«